Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

2021 ЙИЛ – ЁШЛАРНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ВА АҲОЛИ САЛОМАТЛИГИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган • WWW.XS.UZ • E-mail: Info@xs.uz • 2021 йил 4 февраль, № 25 (7805) Пайшанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

2017–2021 ЙИЛЛАРДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ БЕШТА УСТУВОР ЙЎНАЛИШИ БЎЙИЧА ҲАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИНИ «ЁШЛАРНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ВА АҲОЛИ САЛОМАТЛИГИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ЙИЛИ»ДА АМАЛГА ОШИРИШГА ОИД ДАВЛАТ ДАСТУРИ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини қарор топтириш, юқори иқтисодий ўсишга эришиш ҳисобидан халқимизнинг фаровонлигини ошириш ва кундалик ҳаётидаги муаммоларни ҳал этиш, шунингдек, 2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 декабрдаги Олий Мажлисга Мурожаатномасида белгиланган вазифаларнинг ўз вақтида амалга оширилишини таъминлаш мақсадида:

1. Халқ билан очиқ мулоқот натижалари асосида тайёрланган **2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили”да амалга оширишга оид Давлат дастури** (кейинги ўринларда — Давлат дастури) иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Коронавирус пандемияси шароитида **тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш чораларини давом эттириш** мақсадида қуйидагиларнинг амал қилиш муддати **2021 йил 31 декабрга қадар** узайтирилсин:

туризм, транспорт ва умумий овқатланиш соҳаларида фаолият юритаётган субъектларнинг ер ва мол-мулк солиғи бўйича 2021 йил 1 январь ҳолатига қарздорлиги тўланиши;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 19 мартдаги ПФ–5969-сон Фармонида назарда тутилган вақтинча қийинчиликларни бошдан кечираётган хўжалик юритувчи субъектларнинг мол-мулк солиғи ва ер солиғи бўйича 2020 йил 31 декабрь ҳолатига кўра, мавжуд қарзига **пеня ҳисобланишини тўхтатиш ва солиқ қарзини мажбурий ундиришга қаратиш чораларини кўрмаслик талаби**;

коронавирус пандемияси даврида Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан тадбиркорлик субъектларига 2020 йил 31 декабрь ҳолатига қолдиқда турган **мол-мулк солиғи ва ер солиғи бўйича берилган фоизсиз кечиктириш (бўлиб-бўлиб тўлаш) суммаси**;

“хуфиёна иқтисодиёт” улушини қисқартириш учун солиқ аудити ўтказишда **“таҳлика-таҳлил”** тизими босқичма-босқич жорий этилган ҳолда солиқларни ва бошқа мажбурий тўловларни ўз вақтида тўлаб келаётган кичик тадбиркорлик субъектларида **солиқ аудити ўтказилишига мораторий**.

3. **Ёшларни қўллаб-қувватлаш, ижтимоий муҳофазага муҳтож талабаларни ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштириш, ижтимоий адолат тамойилини таъминлаш мақсадида** 2021/2022 ўқув йилидан бошлаб:

а) олий таълим муассасаларига кириш имтиҳонларида энг юқори балл тўплаган **200 нафар** ёшлар учун Ўзбекистон Республикаси Президенти гранти жорий этилсин.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Молия вазирлиги ва Давлат тест маркази билан биргаликда **2021 йил 1 апрелга қадар** Ўзбекистон Республикаси Президенти грантини ажратиш тартибини ишлаб чиқсин ва олий таълим муассасаларига кириш имтиҳонларида балл тўплаган шахслар тўғрисидаги очиқ маълумотларни назарда тутувчи ягона электрон реестрни шакллантирсин;

б) олий таълим муассасасида икки ва ундан ортиқ фарзанди шартнома асосида ўқиётган оилаларга таълим кредити бериш ва талаба томонидан ушбу кредитни ўқиш даври тугагандан сўнг қайтариш амалиёти йўлга қўйилсин.

Молия вазирлиги Марказий банк билан биргаликда **икки ой муддатда** мазкур амалиётни йўлга қўйиш ҳамда Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан тижорат банкларига кредитлар учун мақсадли ресурслар ажратишни таъминлаш чораларини кўрсин;

в) олий таълимга ажратиладиган давлат грантлари сони **25 фоиз**га ҳамда эҳтиёжманд оилалар фарзанди бўлган хотин-қизлар учун давлат грантлари сони **2 баравар**га оширилсин, шунингдек, хусусий олий таълим муассасаларида мутахассисларни тайёрлашга давлат гранти бериш тизими жорий этилсин.

Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда 2021/2022 ўқув йили учун ўқишга қабул қилишга давлат буюртмаси параметрларининг тубдан қайта кўриб чиқилишини таъминласин;

г) академик таътил беришнинг қуйидаги тартиби ўрнатилсин:

академик таътил олишни истаган талабалар **ўз ихтиёрига кўра академик таътил муддатига таълимнинг сиртқи ва масофавий шаклига ўтказилиб** (агар олий таълим муассасасида бундай таълимнинг шакллари мавжуд бўлса), уларга узлуксиз мустақил таълим олиш имконияти яратилади;

оиласининг бетоб аъзосини парвариш қилиш сабабли анъанавий шаклдаги таълимни давом эттириш имконияти бўлмаган талабаларга ҳам академик таътилни олиш ҳуқуқи берилади;

талабаларга ўқиш давомида академик таътил берилиши бўйича миқдорий чекловлар бекор қилинади;

академик таътилдан қайтган талабаларни илгари ўзлаштирилган фанлар бўйича қайтадан ўқитиш амалиёти бекор қилинади.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси билан биргаликда **бир ой муддатда** академик таътил олишни истаган талабалар томонидан сиртқи ва масофавий шаклда мустақил таълим олишни ташкил этиш, олий таълим муассасаларида экстернат тартибида таълим олиш бўйича ҳуқуқий асосларни яратишни назарда тутувчи қарор лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритсин;

д) илмий унвон ва илмий даражаларни бериш ваколати **2021 йил 1 сентябрдан бошлаб** республиканинг нуфузли олий таълим муассасаларининг илмий кенгашларига босқичма-босқич ўтказилсин.

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Инновацион ривожланиш вазирлиги ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан биргаликда **уч ой муддатда** илмий даражали кадрлар тайёрлаш ва олий таълимдан кейинги таълим соҳасида давлат бошқаруви тизимини янада такомиллаштириш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти қарори лойиҳасини киритсин.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

ШОЛИ ЕТИШТИРИШНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Сўнгги йилларда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш, экспортни ошириш, соҳага замонавий технологияларни татбиқ этиш ҳамда сув ресурсларидан оқилона фойдаланишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Бироқ бугунги кунда тобора кучайиб бораётган сув тақчиллиги, аҳоли ўсиши ҳамда бошқа инсон таъсири билан боғлиқ омиллар сувни кўп истеъмол қиладиган экинларни етиштиришга сувни тежайдиган технологияларни жорий этишни тақозо этмоқда.

Республикада шоли етиштириш, сақлаш, қайта ишлашнинг узлуксиз ва самарали тизимини такомиллаштириш, ички истеъмол бозорини гуруч маҳсулотлари билан барқарор таъминлаш ва экспорт салоҳиятини ошириш, бу борада илмий-тадқиқот ишларини кучайтириш ҳамда шоли етиштиришда сувни тежайдиган технологияларни кенг қўллаш мақсадида:

1. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Инновацион ривожланиш вазирлиги, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашининг шоличилик кластерлари ёки шоли экишга рухсат этилган минтақаларда шоли етиштирувчи фермер хўжаликлари базасида элита уруғчилик хўжаликлари (кейинги ўринларда — **Уруғчилик хўжаликлари**)ни ташкил этиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин. Бунда:

“Уруғчиликни ривожлантириш маркази” ДК Шоличилик илмий-тадқиқот институти билан ҳамкорликда Уруғчилик хўжаликларида **авлодли уруғлик кўпайтириш тизимини йўлга қўяди**;

Уруғчилик хўжаликлари юқори авлодли уруғликларни карантин назоратидан ўтказилган **хорижий компаниялардан ёки Шоличилик илмий-тадқиқот институтидан олади ва кўпайтиришни ташкил этади**;

шолининг элита ва авлодли уруғчилигини етиштириш учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда **ер майдонлари ажратилади**;

экилган уруғлик шоли майдонлари **белгиланган тартибда апробация кўригидан ўтказилади ва сертификат олинади**;

Уруғчилик хўжаликлари томонидан уруғлик шолини тозалаш, саралаш ва қадоқлаш ишлари амалга оширилади.

Бош вазир ўринбосари Ш.М.Ғаниев, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги (Ж.А.Ходжаев) Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари билан биргаликда **1-илова**га мувофиқ ҳудудларда **Уруғчилик хўжаликларини** ташкил этиш чораларини кўрсин.

2. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга асосан **2021 йил 1 июндан бошлаб** уруғлик шолига мувофиқлик сертификатини бериш, белгиланган тартибда аккредитациядан ўтказилган юридик шахслар томонидан ҳам амалга оширилишига рухсат берилади.

3. Инновацион ривожланиш вазирлиги, истисно тариқасида, **2021 йил 1 февралдан бошлаб** илмий-техник дастурлар доирасида **шоли селекцияси, етиштириш агротехникаси ва уруғчилик тизимини ривожлантириш** билан боғлиқ **5 йилгача мақсадли лойиҳалар танловини эълон қилсин**. Бунда селекция йўналишида амалга ошириладиган фундаментал ва амалий лойиҳалар аввал бажарилган лойиҳаларнинг мантиқий давоми эканлиги инобатга олинсин ва узлуксиз давом эттирилиши таъминлансин.

4. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги (Ж.А.Ходжаев) Сув хўжалиги вазирлиги (Ш.Р.Хамраев) ва Фанлар академияси (Б.С.Юлдашев) билан биргаликда:

минтақаларнинг тупроқ-иқлим шароитларига мос шолини алмашлаб экиш дастурини тузиш ва экин майдонларининг ҳисобини олиб бориш ҳамда **Уруғчилик хўжаликларида навбатлаб экиш тизимини йўлга қўйсин.** Бунда бир далада 2 йилдан ортиқ шоли етиштирилишига йўл қўймаслик бўйича **илмий асосланган алмашлаб экиш тизими** жорий қилинади;

Хоразм вилоятининг тупроқ-иқлим шароитларини ўрганиб, **хориждан шолининг юқори ҳосилли навлари уруғларини олиб келиш ҳамда уларни маҳаллий шароитда кўпайтириш бўйича тажриба-синов лойиҳаларини амалга оширсин**. Бунда ушбу амалиёт тажриба-синов натижаларига кўра республиканинг бошқа ҳудудларига ҳам татбиқ этиш чоралари кўрилади.

(Давоми 3-бетда).

Сиёсий партиялар:

ПРЕЗИДЕНТГА ОЧИҚ АЙТИЛГАН ГАПЛАР, ИСТИҚБОЛДАГИ РЕЖАЛАР

Куни кеча Президент Шавкат Мирзиёев мамлакатимиздаги сиёсий партиялар раҳбарлари билан учрашиб, партияларнинг жамиятимиз сиёсий-ижтимоий ҳаётидаги ўрни ва ролини ошириш масалалари, бугунги кунда улар олдида турган асосий вазифалар ҳақида атрофлича тўхталиб ўтди. Очиқ мулоқот чоғида ҳар бир партия ўз дастурий мақсадларини парламентга фаол олиб чиқиши, ўз фракциялари орқали қонунчилик ташаббусларини илгари суриши ва қонунлар ижросини таъминлашни назоратига олиши зарурлиги ҳақида фикр алмашилди.

Мухбиримиз бўлиб ўтган учрашув, унда кўтарилган масалалар юзасидан сиёсий партиялар раҳбарларининг фикр-мулоҳазалари, истиқболдаги режалари билан қизиқди.

4-саҳифага қаранг.

Сенатнинг ялпи мажлиси олдидан

ЯНГИЛАНИШЛАРНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ КУЧАЙТИРИЛАДИ

Аввал хабар берилганидек, шу йилнинг 5 февралида Олий Мажлис Сенатининг ўн иккинчи ялпи мажлиси бўлиб ўтади. Унда мамлакатимизда олиб борилаётган туб ислоҳотларни янги босқичга кўтаришда ҳуқуқий асос бўладиган бир қатор қонун ҳужжатлари ҳамда бошқа долзарб масалалар муҳокама қилиниши режалаштирилган. Айни чоғда бу масалалар парламент юқори палатаси қўмиталари томонидан дастлабки тарзда кўриб чиқилмоқда.

Парламент сўровига қандай жавоб келди?

Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси мажлисида сенаторлар, тегишли вазирлик ҳамда идоралар масъуллари ва экспертлар иштирок этди.

Унда мамлакатимизда тошқинлар, сел оқимлари, кўчки хавфи мавжуд тоғ ва тоғолди ҳудудларда жойлашган аҳоли пунктлари ҳамда иқтисодий объектлар хавфсизлигини таъминлашга оид қонун ҳужжатларининг ижроси юзасидан Вазирлар Маҳкамасига юборилган парламент сўрови натижаси дастлабки тарзда муҳокама қилинди.

3

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн иккинчи ялпи мажлиси очилиши тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн иккинчи ялпи мажлиси 2021 йил 5 февраль куни соат 10.00да Тошкент шаҳрида Олий Мажлис Сенатининг мажлислар залида ўз ишини бошлайди.

Ялпи мажлис видеоконференцалоқа тарзида ўтказилади.

«Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили» Давлат дастури:

САМАРАДОР ИСЛОҲОТЛАР ИЗЧИЛ ДАВОМ ЭТТИРИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти ёшларни қўллаб-қувватлаш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, тадбиркорликни янада ривожлантириш ҳамда пандемиянинг иқтисодиётга таъсирини юмшатиш каби муҳим устувор йўналишларни ўзида акс эттирган 2021 йил — “Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили” Давлат дастурини тасдиқлаш тўғрисидаги Фармонни имзолади.

Давлат дастури жами **274 банддан** иборат бўлиб, биринчи — давлат бошқаруви йўналиши бўйича **20 та,** иккинчи — суд-ҳуқуқ йўналиши бўйича **18 та,** учинчи — иқтисодиёт йўналиши бўйича **113 та,** тўртинчи — ижтимоий соҳа йўналиши бўйича **93 та,** бешинчи — ташқи сиёсат ва хавфсизлик йўналиши бўйича **30 та** бандни ташкил этади.

Мазкур Давлат дастури лойиҳаси жорий йилнинг 18 — 28 январь кунлари 2021.strategy.uz, jamoatchilik.uz ва regulation.gov.uz веб-порталлари, оммавий ахборот воситалари ҳамда ижтимоий тармоқлар орқали аҳоли ва кенг жамоатчилик муҳокамасидан ўтказилди. Муҳокамалар доирасида оммавий ахборот воситалари, веб-сайтлар, ижтимоий тармоқларда **700 га яқин** материаллар эълон қилинди, телерадио каналларда қарийб **400 та** чиқиш ва эшиттиришлар эфирга узатилди.

Шу билан бирга, лойиҳа халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари томонидан ҳам атрофлича муҳокама қилиниб, унда белгиланаётган вазифаларнинг ҳудудларда самарали ижро этилиши бўйича халқ вакиллари олдида турган биринчи навбатдаги чора-тадбирлар белгилаб олинди.

Умумий ҳисобда Давлат дастури лойиҳасининг ҳаётийлигини таъминлашга қаратилган **4 мингга яқин** таклифлар келиб тушди. Хусусан, давлат бошқаруви йўналиши бўйича — **1 239 та,** суд-ҳуқуқ йўналишида — **479 та,** иқтисодиёт соҳасида — **901 та,** ижтимоий соҳада — **1018 та,** ташқи сиёсат ва хавфсизлик йўналишида — **146 та** таклифлар билдирилди.

3

КЛАСТЕРНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ НИМАЛАРДА КЎРИНМОҚДА?

Сўнгги тўрт йилда мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ҳаётида “кластер” деган сўз тез-тез ишлатила бошланди. Дастлаб янгилик сифатида жорий этилиши бошланган кластер тизими бугунги кунда юртимиз ҳаётининг барча соҳасига кириб келмоқда. Очиғини айтиш керак, кейинги пайтларда кластер усулига нисбатан бир тарафлама бўлган турли гап-сўзлар айтилмоқда.

Хўш, ҳозирда амалиётда кенг қўлланилаётган ушбу инновацион усул ўзини қандай оқлаяпти? Бу ҳақда сиёсий партияларнинг қуйи палатадаги фракциялари аъзолари фикрлари билан қизиқдик.

Фикр

Одинахон ОТАХОНОВА, ЎзЛиДеП фракцияси аъзоси:

— Маълумотларга қараганда, ҳозирги пайтда юртимизда 97 та пахта-тўқимачилик, 149 та мева-сабзавотчилик, 65 та ғаллачилик, 35 та шоличилик ва 7 та доривор ўсимликлар етиштиришга ихтисослаштирилган кластерлар самарали фаолият юритяпти. Мазкур янги тузилма ўтган жуда қисқа вақт ичида аграр соҳани ҳаракатлантирувчи етакчи кучга айланди. Биргина пахтачилик мисолида айтадиган бўлсак, 2020 йилда республикамиз бўйича етиштирилган 3 миллион тоннадан зиёд пахта хом ашёсининг асосий қисми пахта-тўқимачилик кластерлари ҳиссасига тўғри келди.

4

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

2017—2021 ЙИЛЛАРДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ БЕШТА УСТУВОР ЙЎНАЛИШИ БЎЙИЧА ҲАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИНИ «ЁШЛАРНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ВА АҲОЛИ САЛОМАТЛИГИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ЙИЛИ»ДА АМАЛГА ОШИРИШГА ОИД ДАВЛАТ ДАСТУРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

4. Республикада талаб юқори бўлган касблар бўйича иқтидорли мутахассисларни нуфузли хорижий таълим, илмий ва бошқа муассасаларда тайёрлашнинг самарадорлигини тубдан ошириш мақсадида **2021 йил 1 апрелдан бошлаб**:

"Эл-юрт умиди" жамғармаси орқали нуфузли хорижий олийгоҳларнинг магистратура ва докторантурасида ўқишга юбориладиган ёшлар сони **5 баробар**га оширилсин;

"Эл-юрт умиди" жамғармаси ҳисобидан хорижда бакалавриат таълим дастурлари бўйича ўқитиш тизими жорий этилиб, 2021 йилда **100 нафар** ёшларнинг хорижга таълим олиш учун юборилиши таъминлансин;

"Эл-юрт умиди" жамғармаси таълим дастурлари бўйича номзодларни саралашни очиқ стипендия танлови асосида Ўзбекистон Республикасининг барча фуқаролари учун уларнинг республикадаги иш ва ўқиш жойидан қатъи назар, мунтазам равишда ўтказиш амалиёти йўлга қўйилсин;

бакалавриат, магистратура ва докторантурада ўқиш дастурлари учун стипендия танловини нуфузли хорижий таълим, илмий ёки бошқа муассасадан ўқишга қабул қилиш тўғрисидаги таклифнома асосида ўтказиш тартиби йўлга қўйилсин.

"Эл-юрт умиди" жамғармаси бир ой муддатда давлат хизматчилари ва мутахассисларни хорижда тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш бўйича аниқ чоралар кўрсин.

5. Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Фанлар академияси ва Инновацион ривожланиш вазирлиги **уч ой** муддатда **физика фани ва чет тиллари** бўйича узлуксиз таълим сифати ва натижадорлигини ошириш бўйича қуйидагиларни назарда тутувчи комплекс дастурларни ишлаб чиқсин:

илмий тадқиқотларни ривожлантириш, таълим ташкилотларида мазкур фанларни ўқитиш методикасини қайта кўриб чиқиш, амалий ва инновацион лойиҳалар танловларини ташкиллаштириш, соҳадаги илмий ташкилотлар фаолиятини такомиллаштириш;

янги авлод, шу жумладан, электрон дарслик ва ўқув курсларини яратиш, шунингдек, ўқувчиларнинг амалий кўникмаларини шакллантириш мақсадида ўқув дастурларида амалий ва интерфаол машғулотларнинг улушини кўпайтириш;

хорижий тилларни ўрганиш учун кенгроқ имконият яратиш мақсадида бепул тил ўрганиш электрон платформаларини яратиш;

ихтисослашган мактаб (синф)лар фаолиятини босқичма-босқич йўлга қўйиш, уларни олий таълим ташкилотлари ҳамда ишлаб чиқариш корхоналари билан ўзаро боғлаш ҳамда хорижий мамлакатлардан ўқитувчиларни жалб этиш.

6. Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги Миллий олимпия қўмитаси ҳамда Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси билан биргаликда уч ой муддатда **2025 йилда Ўзбекистонда ёшлар ўртасидаги IV ёзги Осиё ўйинларини ўтказиш**га пухта тайёргарлик кўриш ишлари бўйича чора-тадбирлар дастурини ишлаб чиқсин ва унда қуйидагилар назарда тутилсин:

республикада мавжуд спорт объектлари ва иншоотлари, логистика, транспорт ва меҳмонхона инфратузилмасини ўрганиш натижасида Осиё Олимпия Кенгаши ва халқаро спорт федерациялари талабларига мувофиқ уларни таъмирлаш ёки янгиларини қуриш бўйича таклифларни тайёрлаш;

ёшлар ўртасидаги IV ёзги Осиё ўйинларига тайёргарлик кўришнинг бош режасини унда белгиланадиган ҳар бир тадбир бўйича молиялаштириш манбаси ва масъул ижрочини кўрсатган ҳолда тузиш;

Осиё Олимпия Кенгаши талабларига асосан ёшлар ўртасидаги IV ёзги Осиё ўйинлари дастурига киритиладиган спорт турларини саралаб олиш ва ўйинлар дастурини ишлаб чиқиш босқичларини белгилаш.

7. **Аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш** ва ижтимоий ҳимояни кучайтириш мақсадида:

а) **2021 йил 1 июлдан бошлаб** "ҳамширалик иши" билан мустақил шуғулланиш учун ўрта тиббиёт мутахассисларига ўзини ўзи банд қилиш асосида рухсат берилсин;

б) **2021 йил якунига қадар** меҳрибонлик уйларининг уй-жойга муҳтож 900 нафар чин етим битирувчилари уй-жой билан таъминлансин.

Молия вазирлиги кейинги йиллар учун бюджет параметрларини шакллантиришда меҳрибонлик уйларининг уй-жойга муҳтож етим битирувчилари ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни уй-жой билан таъминлашга маблағлар ажратилишини назарда тутиб борсин;

в) **2021 йилда 22 та** мактабгача таълим ташкилоти бинолари, **31 та** янги мактаб, **16 та** олий таълим муассасалари бинолари, **24 та** соғлиқни сақлаш объектлари ҳамда **23 та** спорт объектларининг қурилиши таъминлансин.

8. Ижтимоий ҳимояга муҳтож болаларнинг таълим олиши ва касб эгаллашига кўмаклашиш, оғир касалликка чалинган болаларни даволаш мақсадида **Болаларни қўллаб-қувватлаш фонди** ташкил этилсин ва унинг мақсадлари амалга оширилишини молиялаштириш учун Давлат бюджетидан **100 миллиард сўм** ажратилсин.

9. Илғор хорижий тажриба ва кенг жамоатчилик таклифлари инобатга олинган ҳолда, **2021 йил 1 июнга қадар ногиронлиги бўлган шахсларни қўллаб-қувватлаш**га қаратилган қуйидаги амалиёт жорий этилсин:

муҳтож аҳолини протез-ортопедия буюмлари ва реабилитация техник воситалари билан таъминлаш амалиётини **сертификат бериш тизимига** ўтказиб, фуқароларга ўз танловига кўра давлат томонидан бериладиган маблағлар (сертификат) ҳисобидан исталган ишлаб чиқарувчидан протез-ортопедия буюмлари ва реабилитация техник воситалари сотиб олиш имкониятини яратиш;

ногиронлик белгилари аниқ кўриниб турган, анатомик нуқсонлари бўлган шахсларни клиник-функционал маълумотларни олишга доир қўшимча текширувдан ўтказмасдан туриб, улар ногиронлиги бўлган шахс деб топилганда **ногиронликни муддатсиз даврга белгилаш.**

Соғлиқни сақлаш вазирлиги **уч ой муддат**да тиббий-ижтимоий хизматнинг мутлақо янги моделини шакллантириш чораларини кўрсин.

10. Пенсия ва нафақаларни тайинлашда **фуқаролар учун янада қулай шароитлар яратиш** мақсадида қуйидаги тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ **2021 йил 1 июндан бошлаб**:

пенсияларни тайинлашда шахснинг иш ҳақи ва меҳнат стажи тўғрисидаги маълумотларнинг электрон базаси юритилмаган давр — 2005 йилдан аввалги йиллар учун иш стажи шахснинг меҳнат дафтарчасидаги мавжуд ёзувлар асосида тасдиқловчи ҳужжатлар талаб этилмасдан ҳисобланади;

уч йил ва ундан аввал тайинланган, қайта ҳисобланган пенсия ва нафақаларни текшириш ҳамда улар бўйича аниқланган ортиқча тўловни ундириш бекор қилинади;

ишловчи фуқаролар томонидан ишламайдиган турмуш ўртоқлари келгусида пенсия таъминотига эга бўлишлари учун ўз даромадларидан ихтиёрий равишда ҳар ойда ижтимоий солиқ тўлаш ҳуқуқи берилади;

пенсия ва нафақалар фуқаронинг хоҳишига кўра рўйхатга олинган доимий яшаш ёки вақтинча турган жойи бўйича тайинланади ва тўланади;

пенсия ва нафақаларни нақд пулсиз шаклда олиш учун аризалар фуқаролар томонидан Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасининг (кейинги ўринларда — Пенсия жамғармаси) тегишли бўлимига мурожаат қилмаган ҳолда, тижорат банклари филиалларида банк пластик карталарини очиш жараёнида ёки банк мобиль иловалари орқали электрон шаклда расмийлаштирилади;

фуқароларнинг пенсияга бўлган ҳуқуқи йўқолганлигини тегишли вазирлик ва идоралар томонидан тақдим этиладиган электрон маълумотлар асосида аниқлаш орқали пенсияларни нақд пулсиз шаклда олувчи шахслар томонидан ҳар олти ойда Пенсия жамғармасининг бўлимига келиш ҳамда масъул ходимлар томонидан жойларга чиққан ҳолда мониторинг ўтказиш мажбурияти бекор қилинади.

11. Пенсия ва нафақалар тўғри тайинланиши ҳамда тўланиши бўйича текширишлар натижасида аниқланган ортиқча тўлов суммасининг **2021 йил 1 февраль** ҳолатига бўлган қарздорлиги ҳисобдан чиқарилсин.

12. Иқтисодиётни ривожлантириш, шу жумладан, **камбағалликни қисқартириш ва узоқ муддатли барқарор иқтисодий ўсишнинг пойдеворини яратиш** мақсадида:

а) ишсиз аъзолари бор оилаларга, жумладан, "темир дафтар", "аёллар дафтари" ва "ёшлар дафтари"га киритилган фуқароларга деҳқончилик билан шуғулланиш имкониятларини кенгайтириш учун:

деҳқончилик билан шуғулланиш учун, шу жумладан, янги ўзлаштирилган, лалми, фойдаланилмаётган ер майдонларида 0,1 гектардан 1 гектаргача ер ажратилиши;

ажратилган ер майдонлари суғориш тизими (артезиан қудуқлар, томчилатиб суғориш тизими ва бошқалар) ҳамда электр энергияси билан таъминланиши;

берилган ерларни ўзлаштириш учун (ер ҳайдаш, уруғ, кўчат харид қилиш ва бошқалар) субсидия ажратилиши йўлга қўйилсин.

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши билан биргаликда **2021 йил 1 апрелга қадар** ҳар бир туманнинг имконияти ва ривожланиш йўналишидан келиб чиқиб, эҳтиёжманд оилаларга деҳқончилик билан шуғулланиш учун кўмаклашиш тизимини йўлга қўйиш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори лойиҳасини киритсин;

б) тадбиркорлик ва ўзини ўзи банд қилиш фаолиятини бошламоқчи бўлган ишсиз, шу жумладан, "темир дафтар", "аёллар дафтари" ва "ёшлар дафтари"га киритилган фуқароларга фаолиятини бошлаш учун керак бўлган асбоб-ускуна, меҳнат қуролларини харид қилиш учун **7 миллион** сўмгача субсидиялар ажратилиши амалиёти йўлга қўйилсин.

Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги, Молия вазирлиги ҳамда Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги билан биргаликда **икки ой муддатда** ишсиз аҳолини тадбиркорликка ва ўзини ўзи банд қилиб ишлаш фаолиятига жалб қилишнинг янги механизмлари юзасидан таклиф киритсин;

в) **2021 йил 1 мартдан бошлаб** заргарлик соҳасида кенг имкониятлар яратиш учун "Навоий кон-металлургия комбинати" ДК томонидан кумушни биржа орқали заргарлик буюмларини ишлаб чиқарувчиларга эркин сотиш тартиби жорий этилсин.

Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги **бир ой муддатда** кумушнинг ишлаб чиқарувчиларга биржа савдолари орқали сотилиши, биржага қўйиладиган кумуш ҳажмларини шакллантириш ва маҳсулот бошланғич нархини асосли белгилаш бўйича таклифларни киритсин.

13. Белгилаб қўйилсинки, **2021 йил 1 мартдан 2022 йил 1 июнга қадар ички туризмни оммалаштириш доирасида** Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибга мувофиқ Ўзбекистон бўйлаб саёҳат қилиш учун қуйидаги харажатларнинг **бир қисмини қайтариш** механизми жорий қилинади:

авиаташувчиларга — ички туризм йўналишларидаги авиақатновларда **авиа** чипта нархининг **25 фоизи**;

туроператор ва турагентларга — Ўзбекистон Республикасида доимий яшовчи фуқаролар ва фуқаролиги бўлмаган шахслар учун ташкил этилган турлар юзасидан авиа ва темир йўл чипталари нархининг **15 фоизи** ҳамда жойлаштириш воситаларининг жойлаштириш бўйича хизматлари (меҳмонхона хизматлари) нархининг **10 фоизи**. Бунда ушбу харажатларнинг бир қисмини қайтариш саёҳат амалга оширилган ҳудудлардаги жойлаштириш воситаларида камида **бир кеча тунаб қолиш шарти билан** тақдим этилади.

14. Электр энергияси ва табиий газ таъминотида монополияни бекор қилиб, бозор муносабатларини шакллантириш мақсадида:

суюлтирилган газ импорти учун белгиланган божхона божи ва уни импорт қилиш учун талаб этиладиган рухсат этиш хусусиятига эга ҳужжатлар бекор қилинсин;

2021 йил 1 июнга қадар ишлаб чиқарувчи ва импортёрлар учун электр энергияси ва табиий газ билан таъминлаш соҳасига бозор механизмларини жорий этиш орқали улгуржи бозорни шакллантириш "Йўл харитаси" ишлаб чиқилсин.

Энергетика вазирлиги "Йўл харитаси" ишлаб чиқилишини таъминласин ҳамда биринчи босқичда **2021 йил 1 августдан бошлаб**, йирик корхоналарга электр энергияси ва табиий газни импорт асосида сотиб олиш ҳуқуқи берилишини назарда тутсин.

15. Давлат солиқ хизматида "Солиқчи-кўмакчи" тамойили асосида фермер хўжаликларининг даромад ва харажатларини автоматик шакллантириш ва солиқ органларига юбориш имконини берувчи электрон тизимни **2021 йил 1 июлга қадар** амалиётга жорий этиш чоралари кўрилсин.

Белгилансинки, давлат солиқ хизматининг фаолиятини "Солиқчи-кўмакчи" тамойили асосида ташкил этиш доирасида олдинги йил учун даромадлари йиллик молиявий ҳисобот маълумотларига кўра камида **5 миллиард сўм**ни ташкил этган, юридик шахс мақомига эга бўлган тадбиркорлик субъектлари ва фермер хўжаликлари солиқ мониторингида иштирок этишга ҳақли.

16. Вазирлар Маҳкамаси, Молия вазирлиги ва Ҳисоб палатасининг Молия вазирлиги тизимидаги Давлат молиявий назорати департаменти тузилмасини такомиллаштириш ва фаолиятининг самарадорлигини ошириш, ички аудит хизматларини тартибга солиш тизимини ривожлантириш, шунингдек, ўтказиладиган текширишлар ва уларнинг натижалари юзасидан маълумотларни очиқ эълон қилиб бориш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

Молия вазирлиги Ҳисоб палатаси билан биргаликда **бир ой муддатда** давлат молиявий назорати ва ички аудит тизимини тубдан такомиллаштириш бўйича ишларни жадаллаштирсин.

17. Божхона назорати тартиб-таомилларини такомиллаштиришда рақамли технологияларни кенг жорий этиш, **давлат божхона хизмати органлари фаолияти самарадорлигини ошириш** мақсадида **2021 йил 1 июлдан бошлаб** божхона назоратини олиб боришнинг қуйидаги тартиби белгилансин:

тоифадан ташқари мақомдаги **"Масофавий электрон декларациялаш божхона постлари"** синов тариқасида босқичма-босқич ташкил этилади;

божхона расмийлаштируви жараёнларини масофавий бошқариш, инсон аралашуви кескин қисқартирилади;

чегараларда ветеринария ва фитосанитария органлари томонидан юк ташувчиларни рўйхатга олиш, ҳужжатларни текшириш, уларга кўрсатилган хизматлар учун тўловлар ундириш жараёнини рақамлаштириш орқали умумий онлайн назорат амалиёти жорий этилади.

18. **Давлат ва жамият қурилиши тизимини такомиллаштириш**, шу жумладан, **давлат бошқаруви самарадорлигини ошириш** мақсадида:

а) жорий йилда ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш масалаларига алоҳида эътибор қаратган ҳолда ҳар бир ҳудудда биттадан туман (шаҳар) бюджетини шакллантиришда харажатларнинг камида **5 фоиз**ини бевосита аҳолининг фикр-мулоҳазаларини инобатга олиб, маҳаллалардаги муаммоларни ҳал этишга йўналтириш тартиби эксперимент тариқасида жорий этилсин;

б) **2021 йилда** давлат бошқаруви **ходимлари сони ўртача 15 фоизгача оптималлаштирилсин**.

Молия вазирлиги Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ва бошқа манфаатдор идоралар билан биргаликда **2021 йил 1 мартга қадар** қуйидаги чораларни назарда тутувчи Ўзбекистон Республикаси Президенти қарори лойиҳаси киритилишини таъминласин:

бошқарувда бир-бирини такрорлайдиган идоралар, функциялар ва бюрократик тўсиқларни ва мажлисбозликни қисқартириш;

кўп йиллар давомида бўш турган штат бирликларини оптималлаштириш;

айрим давлат функцияларини хусусий секторга ўтказиш ҳамда лицензия ва рухсат этиш хусусиятига эга ҳужжатларни қисқартириш ва уларни бериш жараёнини автоматлаштириш ҳисобига иш жараёнларини қайта кўриб чиқиш;

вазирлик ва идоралар фаолиятида қарор қабул қилиш жараёнларини соддалаштириш;

рақамли технологияларни кенг жорий этиш ҳисобидан иш жараёнларини оптималлаштириш;

вазирликларда фаолиятни туман, шаҳар, қишлоқ ва маҳалла кесимида режалаштириш тизимини жорий этиш;

в) ўрта ва қуйи бўғин бошқарув органларининг фаолиятини тубдан такомиллаштириш доирасида:

вилоят, туман, шаҳар ва маҳалла бошқарувида самарадорликни ошириш учун ходимлар сони ва маоши ҳудуднинг ўзига хослиги ва иш ҳажмидан келиб чиқиб белгилансин;

қуйи тизим раҳбарлари ва ходимларини янгича талаблар ва замонавий ахборот технологиялари асосида самарали ишлашга ўргатиш ва малакасини мунтазам ошириб боришнинг аниқ тизими жорий этилсин;

Вазирлар Маҳкамаси **икки ой муддатда** ўрта ва қуйи бўғин бошқарув органларининг фаолиятини тубдан такомиллаштириш бўйича аниқ чораларни кўрсин;

г) **2021 йил якунига қадар** амалдаги қонунчилик ҳужжатларини қайта кўриб чиқиш, шу жумладан, эскирган ва ўз аҳамиятини йўқотган ҳужжатларни бекор қилиш ва тарқоқ ҳужжатларни тизимлаштириш орқали **тартибга солиш юкини ва тадбиркорлик фаолиятини тартибга солишнинг даражасини камайтириш учун ортиқча нормаларни қисқартириш** таъминлансин.

Адлия вазирлиги **2021 йил 1 майга қадар** норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни, шу жумладан, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг эскирган ва ўз аҳамиятини йўқотган ҳужжатларини бекор қилиш бўйича ишларни ташкил этиш ҳамда аниқ муносабатларни тартибга солувчи ҳужжатларни тизимлаштириш бўйича таклифларни киритсин;

д) **2021 йил 1 июлга қадар** маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан қарорларни фақатгина **махсус "E-qaror"** электрон тизими орқали тайёрлаб, қабул қилиш амалиёти йўлга қўйилсин.

Адлия вазирлиги **уч ой муддатда**:

маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қарорларини тайёрлаш, қабул қилиш, ҳисобга қўйиш ва эълон қилиш бўйича электрон ахборот тизимини жорий этиш;

электрон тизимдан фойдаланиш, уни юритиш ва унда жамоатчилик иштирокини таъминлаш;

қабул қилинаётган қарорларни ижрочи ва манфаатдор ташкилотларга етказиш ва тегишли базалар билан интеграция қилиш;

маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ходимларини мазкур тизимда ишлаш бўйича ўқитиш амалиётини йўлга қўйиш;

электрон тизим орқали қабул қилинмаган ҳужжатларни амалга киритганлик ҳамда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни адлия органларида ҳуқуқий экспертизадан ўтказмаган ҳолда қабул қилганлик учун маъмурий жавобгарликни белгилаш бўйича таклифларни киритсин.

19. Молия вазирлиги **2021 йил 1 майдан бошлаб** қуйидагиларга оид молиявий маълумотларни оммавий ахборот воситалари ва Интернет жаҳон ахборот тармоғида эълон қилиш амалиётини жорий этсин:

давлат органлари бюджетдан ташқари жамғармаларининг даромади ва харажатлари;

устав фондида (устав капиталида) давлат улуши **50 фоиз** ва ундан ортиқ бўлган юридик шахслар ҳамда уларга устав фондининг (устав капиталининг) **50 фоизи** ва ундан ортиғи тегишли бўлган юридик шахслар харидлари;

давлат субсидия ва грантларининг миқдорлари ва олувчилари.

Коррупцияга қарши курашиш агентлиги **икки ой муддатда** очиқ эълон қилиниши лозим бўлган маълумотлар рўйхатини кенгайтириш, шу жумладан, давлат харидлари ва инвестиция лойиҳалари доирасида ҳамда рухсат этиш хусусиятига эга ҳужжатларни бериш бўйича ташкил этиладиган тендер ва танлов комиссияларининг таркиби, давлат активларининг олди-сотди ва давлат-хусусий шериклик лойиҳалари жараёнлари иштирокчилари, солиқ ва бошқа имтиёзлар олувчилар каби маълумотларни очиқ эълон қилиш бўйича таклифларни киритсин.

20. Коррупцияга қарши курашиш агентлигининг қуйидагиларни назарда тутувчи **"Е-Антикоррупция" лойиҳасини амалга ошириш** тўғрисидаги таклифи маъқуллансин:

давлат органлари ва ташкилотлари томонидан киритилган коррупциявий омилларни бартараф этиш бўйича таклифларни кўриб чиқиш, соҳа ва тармоқлар кесимида чуқур таҳлиллар ва жамоатчилик сўровларини ўтказиш натижасида **"Коррупцияга мойил бўлган муносабатлар электрон реестри"**ни шакллантириш;

"Коррупцияга мойил бўлган муносабатлар электрон реестри"га мувофиқ ҳар бир коррупциявий омилни биринчи навбатда рақамлаштириш (электрон навбат, аукцион ва бошқа замонавий усуллар), очиқликни таъминлаш, жамоатчилик назорати каби воситалар орқали бартараф этиш бўйича таклифларни экспертлар ва фуқаролик жамияти институтлари вакиллари орасида кенг муҳокамадан ўтказган ҳолда ишлаб чиқиш;

амалга оширилаётган чора-тадбирларнинг натижадорлигини ва коррупциявий омилларни бартараф этишга таъсирини жамоатчилик фикрини ўрганган ҳолда баҳолаш ва эълон қилиш.

Коррупцияга қарши курашиш агентлиги Бош прокуратура ва Адлия вазирлиги билан биргаликда **уч ой муддатда** "Е-Антикоррупция" лойиҳасини амалга ошириш механизмлари ҳамда коррупцияга мойил бўлган муносабатларни бартараф этиш бўйича комплекс чора-тадбирлар дастурини назарда тутувчи Ўзбекистон Республикаси Президенти қарори лойиҳасини ишлаб чиқсин.

21. Адлия вазирлиги **бир ой муддатда** аҳоли ва тадбиркорлик субъектларининг давлат органлари билан муносабатга киришишида **бюрократик тўсиқларни тубдан қисқартириш**га қаратилган, қуйидагиларни назарда тутувчи Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармони лойиҳасини киритсин:

фуқароларнинг доимий (вақтинча) рўйхатдан ўтган жойидан қатъи назар, фойдаланиши мумкин бўлган давлат хизматларининг кўламини кенгайтириш;

давлат, ижтимоий ва бошқа хизматларни кўрсатишда фуқаронинг шахсини тасдиқлашнинг ягона идентификация рақамини жорий этиш;

давлат органлари ва ташкилотлари ўртасида электрон маълумот алмашинувини йўлга қўйиш орқали улар ўртасида қоғоз кўринишида ҳужжат тақдим этиш амалиётига чек қўйиш;

фуқаролар ва тадбиркорлик субъектларига кўрсатилган давлат хизматларининг натижаларини почта алоқаси орқали етказиш амалиётини йўлга қўйиш;

"марказ — маҳалла — фуқаро" тамойили бўйича давлат хизматлари марказлари орқали кўрсатиб келинаётган хизматларнинг ҳар бир оилага кириб боришини таъминлаш бўйича Қарши шаҳар тажрибасини жорий этиш.

22. **2021 йил 1 майдан бошлаб** мамлакатимизга **2005 йил 1 январга қадар** келиб, доимий яшаётган, шунингдек, мамлакатимизда **15 йил давомида** доимий яшаб турган фуқаролиги бўлмаган (чет давлат фуқаролигини қабул қилмаган) шахслар томонидан истак билдирилган тақдирда Ўзбекистон Республикаси фуқароси деб тан олиш тартиби жорий қилинсин.

23. Инсон ҳуқуқларини таъминлаш соҳасидаги халқаро стандартлар ва инсонпарварлик тамойилини кенг жорий этиш мақсадида:

2021 йил 1 апрелга қадар Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (омбудсман) томонидан ҳар чоракда жамоатчилик вакиллари билан биргаликда тергов изолятори ва жазони ўташ муассасаларига **"мониторинг ташрифлари"** тизимини йўлга қўйиш чораларини кўриш тавсия этилсин;

2021 йил 1 июнга қадар жазони енгилроғи билан алмаштириш ва шартли озод қилиш тўғрисида тақдимнома киритиш ваколати жазони ижро этиш муассасаларидан янги ташкил этиладиган **инсонпарварлик комиссияларига** ўтказилсин;

2021 йилда 6 тагача манзил-колониялар қисқартирилсин.

24. Кенг жамоатчиликнинг қуйидаги таклифлари маъқуллансин:

а) **йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматининг асосий фаолиятини фуқароларга кўмак беришга йўналтириш** ҳамда **коррупцияга имкон берадиган омилларни бартараф этиш** чораларини кўриш учун:

автомототранспорт воситасини техник кўрикдан ўтказишни экстерриториаллик принципи асосида йўлга қўйиш ва янги автомототранспорт воситасини техник кўрикдан ўтказиш талабини бекор қилиш;

Тошкент, Нукус шаҳарларида ва вилоятлар марказларида биттадан рўйхатдан ўтказиш ва имтиҳон олиш бўлим (бўлинма)ларида фуқароларнинг доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган ҳудудидан қатъи назар, автомототранспорт воситаларини давлат рўйхатидан ўтказиш ва уларга давлат рақами белгиларини беришни амалга ошириш;

барча рўйхатдан ўтказиш ва имтиҳон олиш бўлим (бўлинма)ларида ҳамда камида **20 та** давлат хизматлари марказларида миллий ҳайдовчилик гувоҳномасини расмийлаштиришни (шу жумладан, алмаштириш ёки йўқолгани ўрнига янгисини бериш) фуқароларнинг доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган ҳудудидан қатъи назар, амалга ошириш;

ҳайдовчилик гувоҳномасини олишга талабгорлардан имтиҳон олиш жараёнини жамоатчилик томонидан, шу жумладан, Интернет жаҳон ахборот тармоғи орқали кузатиш имконини яратиш;

илғор хорижий тажрибага асосланган ҳолда, автомобиль йўлларида йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш ҳамда ўлим ҳолатларини, шу жумладан, пиёдалар ўтиш жойларининг замонавий светофорлар билан таъминланганлик даражасини босқичма-босқич ошириш орқали қисқартириш.

Ички ишлар вазирлиги **уч ой муддатда** ушбу бандда назарда тутилган чора-тадбирлар амалга оширилишини таъминлаш бўйича Ҳукумат қарори лойиҳасини киритсин;

б) республика ҳудудида давлат ўрмон фондига кирмайдиган **дарахт ва буталарнинг қимматбаҳо навлари кесилишига жорий этилган мораторийнинг** амал қилиш муддатини 2021 йил 31 декабрга қадар узайтириш. Бунда:

ҳар бир кесилган дарахт ва буталар учун компенсация тарзида **10 туп** қимматлилиги жиҳатидан кесиладиган дарахт ва буталардан кам бўлмаган, йирик ўлчамли кўчат экиш ҳамда уларни камида икки йил давомида парвариш қилиш, ноқонуний кесилган дарахт ва буталар учун эса **уч йил давомида** парваришлаш шарти билан **100 туп** кўчат экиш мажбурияти киритилсин;

дарахт ва буталарнинг кесилишига жорий этилган мораторий талабларига риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини кучайтириш мақсадида дарахт ва буталарнинг ноқонуний кесилишини аниқлаган ёки олдини олган фуқароларни рағбатлантириш тизими жорий этилсин.

Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси **икки ой муддатда** атроф-муҳитга етказилган зарарни қоплаш тартибини қайта кўриб чиқиб, табиатни қайта тиклашга қаратилган компенсация механизмларини кенг жорий этсин.

25. Ташқи ишлар вазирлиги, Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги бошқа манфаатдор идоралар билан биргаликда **икки ой муддатда** хорижий мамлакатлар билан 2021 йилда савдо-иқтисодий, инвестициявий, илмий-маърифий, маданий-гуманитар ва сиёсий соҳаларда, шунингдек, хавфсизлик соҳасида ҳамкорликни фаоллаштиришга қаратилган, шу жумладан, Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари ва тадбиркорлик субъектлари учун тартиб-таомилларни соддалаштириш ва махсус қулай режимлар тақдим этишни назарда тутувчи аниқ чора-тадбирлар бўйича таклифларни киритсин.

26. Адлия вазирлиги "Тараққиёт стратегияси" маркази ва "Юксалиш" умуммиллий ҳаракати билан биргаликда:

Давлат дастури амалга оширилишининг боришини тизимли мониторинг қилиш, уни сифатли ва ўз вақтида бажариш учун қўшимча чоралар кўриш бўйича тавсияларни ишлаб чиқиш;

Давлат дастури амалга оширилишининг бориши тўғрисидаги ахборотни **ҳар ойда** умумлаштириш ҳамда якунларини аниқ кўрсаткичлар ва эришилган ижобий ўзгаришларни, таҳлилий ахборот кўринишида акс эттирган ҳолда, ўз веб-сайтларида жойлаштириш;

мониторинг натижалари тўғрисидаги ахборотни **ҳар ойда** Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ва Вазирлар Маҳкамасига киритиш;

Давлат дастурини амалга ошириш якунларига бағишланган ахборот-таҳлилий шарҳларни тайёрлаш, уларни хорижий тилларда эълон қилиш ва кенг тарқатишни таъминласин.

27. Олий Мажлис палаталари ва Вазирлар Маҳкамасининг Давлат дастурининг изчил ва ўз вақтида ижросини назорат қилишни қуйидаги тартибда амалга ошириш тўғрисидаги таклифлари маъқуллансин:

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, вилоят, туман, шаҳар халқ депутатлари Кенгашлари ўз ҳудудларида Давлат дастурини амалга ошириш бўйича **ўн кун муддатда** чора-тадбирлар режасини ишлаб чиқади ва **ҳар ойда** ўз мажлисларида муҳокама қилиб боради;

Вазирлар Маҳкамаси **ҳар ойда** Давлат дастури бажарилишини Бош вазир ўринбосарлари ва маслаҳатчилари ҳузурида танқидий кўриб чиқади, **ҳар чоракда** Ҳукумат Раёсатида муҳокама қилиб боради ҳамда ўз вақтида ва тўлиқ бажарилмаган тадбирлар юзасидан масъул вазирлик ва идоралар раҳбарларига нисбатан тегишли чоралар кўради;

Олий Мажлис палаталари **ҳар чоракда** Бош вазир ва Ҳукумат аъзоларининг Давлат дастури бажарилиши юзасидан ахборотларини эшитиб боради ҳамда бу борада вазирлик ва идоралар фаолияти самарадорлигини оширишга қаратилган таклифларни ишлаб чиқади;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси Адлия вазирлиги ва Ҳисоб палатаси билан биргаликда **ҳар ойда** Давлат дастури бажарилишини назорат қилиб боради ҳамда унинг ўз вақтида ва тўлиқ ижро этилишини таъминлаш чораларини кўради.

28. Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпаниясига Халқаро пресс-клуб билан ҳамкорликда:

ушбу Фармоннинг мақсад ва вазифалари оммавий ахборот воситалари ва Интернет жаҳон ахборот тармоғида кенг тушунтирилишини;

Давлат дастури амалга оширилишининг бориши тўғрисидаги холис ва тўлиқ маълумотнинг кенг жамоатчиликка тезкорлик билан етказилишини таъминлаш тавсия этилсин.

29. Адлия вазирлиги манфаатдор идоралар билан биргаликда **икки ой муддатда** қонун ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

30. Ушбу Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси раҳбари З.Ш.Низомиддинов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2021 йил 3 февраль

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ҚАРОРИ

ШОЛИ ЕТИШТИРИШНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

5. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликлари, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Сув хўжалиги вазирлиги, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашининг шоли етиштиришда сувни тежайдиган технологияларни кенг қўллаш мақсадида:

2021 йилда жами шоли майдонларининг камида **20 фоиз**ида кўчатлаб экиш, камида **50 фоиз**ида **лазер ускунаси ёрдамида ер текислаш тизимини** жорий этиш, камида **30 фоиз**ида шолини замонавий уруғ сеялкалари орқали экиш;

2022 йилда жами шоли майдонларининг камида **40 фоиз**ида кўчатлаб экиш, камида **70 фоиз**ида **лазер ускунаси ёрдамида ер текислаш тизимини** жорий этиш, камида **50 фоизида шолини замонавий уруғ сеялкалари орқали экиш** тўғрисидаги таклифларига розилик берилсин.

Бош вазир ўринбосари Ш.М.Ғаниев, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси ва вилоятлар ҳокимлари билан биргаликда **мазкур таклифларни тўлиқ жорий этиш ҳамда 2023 йилдан бошлаб янада кенгайтириш чораларини кўрсин**.

6. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши (Қ.Р.Сариев), Хоразм вилояти ҳокимлиги (Ф.У.Эрманов) Инновацион ривожланиш вазирлиги (И.Ю.Абдурахмонов), Сув хўжалиги вазирлиги (Ш.Р.Хамраев), Қишлоқ хўжалиги вазирлиги (Ж.А.Ходжаев) ҳамда Фанлар академияси (Б.С.Юлдашев) билан биргаликда **2021 йил шоли экиш мавсуми давомида, эксперимент тариқасида,** тегишли ҳудудларда:

500 гектардан майдонда **зовур сувларидан фойдаланган ҳолда** шоли етиштиришни;

50 гектардан майдонда анъанавий суғориш усулини қўллаган ҳолда, аммо **тунда сув бермаслик усулида** шоли етиштиришни;

20 гектардан майдонда **ёмғирлатиб суғориш** усулида ҳамда **20 гектар**дан майдонда **тупроқ ости томчилатиб суғориш** усулида шоли етиштиришни йўлга қўйсин.

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги эксперимент натижалари бўйича батафсил ҳисоботни ҳамда **2022 йилда мазкур экиш ва суғориш технологияларини кенг қўллаш бўйича чора-тадбирлар дастурини** 2021 йил 1 декабрга қадар Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

7. Белгилансинки, 2021 йил 31 декабрга қадар шоли етиштиришда шолини замонавий уруғ сеялкалари ҳамда кўчатлаб экиш ускуналарини сотиб олган қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчиларга сотиб олинган **уруғ сеялкалари ва кўчатлаб экиш ускуналари қийматининг 20 фоизигача Давлат бюджетидан қоплаб берилади**.

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги (Ж.А.Ходжаев) Молия вазирлиги (Т.А.Ишметов) билан биргаликда **бир ой муддатда** мазкур бандга мувофиқ **ускуналар қийматининг бир қисмини қоплаш тартибини ишлаб чиқсин** ва Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

8. Шоли етиштириш ва қайта ишлаш мақсадида, хориждан олиб келинадиган **шоли нав ва дурагай уруғликлари, лаборатория жиҳоз ва ускуналари, замонавий қишлоқ хўжалиги техникалари ва агрегатлари**, **дон қуритиш ускуналари ҳамда бутловчи қисмлари 2023 йил 1 январга қадар белгиланган тартибда шакллантириладиган рўйхатларга мувофиқ божхона божидан озод қилинсин**.

9. Қуйидагилар:

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда **2021 йил ҳосили учун шоли етиштириш прогноз кўрсаткичлари 2-илова**га мувофиқ;

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлардаги илмий муассасаларда 2021 йил ҳосили учун **шоли навларини жойлаштириш ва суперэлита уруғлик шоли етиштириш ҳажмларининг прогноз кўрсаткичлари 3-илова**га мувофиқ;

Ўзбекистонда шоличиликни ривожлантириш бўйича 2021-2022 йилларга мўлжалланган комплекс чора-тадбирлар дастури (кейинги ўринларда — Дастур) **4-илова**га мувофиқ тасдиқлансин.

Бош вазир ўринбосари Ш.М.Ғаниев, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги (Ж.А.Ходжаев) Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ҳамда вилоятлар ҳокимликлари билан биргаликда **мазкур прогноз кўрсаткичларининг бажарилишини ҳамда Дастурнинг ижросини таъминласин**.

10. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги (Ж.А.Ходжаев) Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (А.Х.Тошқулов) билан биргаликда:

бир ой муддатда Тошкент давлат аграр университети ва унинг филиаллари, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институтида **шоличилик йўналишида қабул квотасини ошириш юзасидан** Вазирлар Маҳкамасига таклиф киритсин;

2021 йил 1 июнга қадар Қорақалпоғистон Республикасида Тошкент давлат аграр университетининг **Нукус филиалини ҳамда Вьетнам аграр университети билан биргаликда** шоличилик йўналишида **қўшма факультет** ташкил қилиш чораларини кўрсин;

икки ой муддатда дунёнинг шоличиликка ихтисослашган марказларида (Япония, Хитой, Россия, Жанубий Корея, Филиппин ва бошқалар) ёш кадрлар ва мутахассисларнинг хорижий грантлар асосида **малакасини оширишга юбориш бўйича чораларни белгиласин**.

11. Мазкур қарорда назарда тутилган кўрсаткичларга ўз вақтида эришиш орқали **озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш**, шунингдек, бу борада **самарали назорат тизимини ўрнатиш** мақсадида:

а) Бош прокуратура (Ш.Ж.Рахимов), Бош прокуратура ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаменти (Д.Ф.Рахимов):

мазкур қарорнинг 1 ва 2-иловаларига мувофиқ ер майдонларида шоли экилиши, унинг уруғ, кўчат, минерал ўғит ҳамда сув билан таъминлаш тадбирларини ўз вақтида **амалга оширилишини жойига чиққан ҳолда ўрганиб борсин**;

мазкур қарорнинг 5-бандида назарда тутилган шоли майдонларида кўчатлаб экиш, лазер ускунаси ёрдамида ер текислаш ҳамда шолини замонавий уруғ сеялкалари орқали экиш **тизимлари жорий қилиниши устидан доимий назорат ўрнатсин**;

республика ҳудудларида **рўйхатга олинмаган шоли етиштириш ҳолатларини аниқлаб, уларни қонун ҳужжатларига мувофиқ расмийлаштириш чораларини кўрсин**;

мазкур қарор талабларига қатъий риоя этилишини ҳамда уни бузган **айбдорларга нисбатан қонун доирасида тегишли чоралар кўрилишини таъминласин**;

амалга оширилган ишлар юзасидан **ҳар ой якуни бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясига ахборот киритиб борсин**.

б) Қишлоқ хўжалиги вазирлиги (М.И.Рўзметов), Давлат солиқ қўмитаси ҳузуридаги Кадастр агентлиги (Ф.К.Умаров), Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги (Қ.А.Юлдашев) учувчисиз учиш қурилмалари ёрдамида мазкур қарорга мувофиқ шоли экинларини жойлаштириш, навбатлаб экишни ташкил этиш, шунингдек, **ноқонуний шоли майдонларини аниқлашга кўмаклашсин**;

в) Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Агросаноат мажмуи устидан назорат қилиш инспекцияси (А.Д.Вахабов), Ички ишлар вазирлиги (С.А.Нишанбаев), Сув хўжалиги вазирлиги (Ш.Р.Хамраев) ҳамда Қишлоқ хўжалиги вазирлиги (Ж.А.Ходжаев) мазкур бандда назарда тутилган тадбирларни амалга оширишда **ҳар томонлама кўмаклашсин**;

г) Бош вазир ўринбосари Ш.М.Ғаниев:

икки ҳафта муддатда мазкур қарор доирасида 2021 йил ҳосили учун шоли етиштириш прогноз кўрсаткичларидан келиб чиқиб, **қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчилари кесимида манзилли рўйхатни тасдиқласин**;

республика ҳудудларида, мазкур қарор талаблари бўйича шоли етиштиришни кўпайтириш ҳамда **уруғ, минерал ўғит, сув ва бошқа ресурсларни тежайдиган технологияларни кенг жорий қилиш** чораларини кўрсин.

12. Хоразм вилояти ҳокимлиги (Ф.У.Эрманов) **2021 йил 1 июлга қадар**:

Шоличилик илмий-тадқиқот институти Хоразм филиалига Гурлан тумани Чинобод ММТП ҳудудидаги бўш ер майдонида маъмурий лаборатория биносини қуриш ҳамда зарур бўладиган қишлоқ хўжалиги техникалари, лаборатория ускуналари билан таъминлаш **маҳаллий бюджет даромадлари режасининг ошириб бажарилган қисми ҳисобидан амалга оширилиши чораларини кўрсин**;

Гурлан туманидан **200 гектар суғориладиган ер майдонлари ажратилишини таъминласин**.

13. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги (Ж.А.Ходжаев):

а) Шоличилик илмий-тадқиқот институтининг ҳисоб-китобларига асосан **шоли уруғлигини саралаш учун замонавий кичик ҳажмдаги саралаш ва қадоқлаш цехларини ташкил этиш, лаборатория жиҳозлари, қишлоқ хўжалиги техника ва агрегатлари билан таъминлаш учун** Жаҳон банкининг "Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини модернизация қилиш" лойиҳаси доирасида **жалб этилган маблағларидан ажратилишини таъминласин**;

б) манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда **икки ой муддатда**:

суперэлита, элита ва кейинги авлодларга мансуб уруғлик шоли етиштириш учун Уруғчилик хўжаликларини танлаш тартибини;

қонун ҳужжатларига мазкур қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида таклифларни Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

14. Мазкур қарор ижросини ҳар чоракда муҳокама қилиб бориш, ижро учун масъул идоралар фаолиятини назорат қилиш Бош вазир ўринбосари Ш.М.Ғаниев зиммасига юклансин.

Амалга оширилаётган чора-тадбирлар натижадорлиги юзасидан Ўзбекистон Республикаси Президентига ҳар чорак якуни бўйича ахборот киритиб борилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2021 йил 2 февраль

«Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили» Давлат дастури:

САМАРАДОР ИСЛОҲОТЛАР ИЗЧИЛ ДАВОМ ЭТТИРИЛАДИ

1

Кенг жамоатчилик ва экспертлар томонидан берилган таклифларни ҳар томонлама кўриб чиқиш якунига кўра, Давлат дастури лойиҳасига жами **50 га яқин** концептуал ҳамда **100 дан ортиқ** аниқлаштирувчи таҳририй ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. Шунингдек, Фармон билан Давлат дастурида режалаштирилаётган тадбирларни молиялаштиришга умумий қиймати **29 492,7 млрд. сўм, 2 600,4 млн. АҚШ доллари ва 57,5 млн. евро** миқдоридаги маблағлар кўзда тутилмоқда.

Давлат дастурининг биринчи — **давлат ва жамият қурилиши тизимини такомиллаштиришнинг устувор йўналишлари** бўйича кўзда тутилган энг муҳим чора-тадбирлар қаторида Президентнинг ҳужжатлари ва топшириқларини масъулларга етказиш, тушунтириш, амалиётда қўллашга кўмаклашиш ва назорат қилиш бўйича Адлия вазирлиги ваколатларини кенгайтириш, давлат раҳбарининг ҳужжатлари ва топшириқларини ўз муддатида бажармаслик ёки сифатсиз ижро этиш ҳолатлари бўйича мансабдор шахсларнинг масъулиятини ошириш юзасидан қонунчиликни такомиллаштириш назарда тутилмоқда.

Шунингдек, бундан буён Ўзбекистонда амалга оширилаётганислоҳотларнинг моҳияти ва натижаларини аҳолига етказиб боришга қаратилган **"Президент қарорлари — ҳаётда ва назоратда"** мавзуида кўрсатув ва чиқишлар ташкил этиб борилади.

Президентнинг ҳужжатлари ва топшириқлари ижросини ташкил этишда жамоатчилик иштироки ва назоратини кенг йўлга қўйиш мақсадида **"жамоатчилик эшитувлари" ва "жамоатчилик мониторинги"** тизимлари ҳам жорий этилади.

Иккинчи — **қонун устуворлигини таъминлаш ва суд-ҳуқуқ тизимини янада ислоҳ қилишнинг устувор йўналишлари** бўйича эса Давлат дастурида Ўзбекистон Республикасининг фуқаролигини бериш тартибини такомиллаштириш борасидаги ислоҳотларни изчил давом эттириш, қийноқ ҳолатларини аниқлаш ва уларнинг олдини олиш тизимини такомиллаштириш, юридик шахсларнинг молиявий жавобгарлиги институтини қайта кўриб чиқиш, транспорт воситаларини мажбурий техник кўрикдан ўтказиш тартибини соддалаштириш, жазони ижро этиш ва пробация хизматини янада такомиллаштириш каби муҳим чора-тадбирлар амалга оширилиши белгиланмоқда.

Давлат дастурининг **учинчи устувор йўналиши — иқтисодиётни ривожлантириш бўйича** белгиланаётган энг муҳим чоралар сифатида, биринчидан, мамлакатимиздаги **ишсиз фуқароларга, ўзини ўзи банд қилмоқчи бўлган фуқароларга** тегишли имкониятлар яратиш, хусусан, ер майдонлари ажратиш, иш фаолиятини бошлаши учун субсидиялар бериш кўзда тутилмоқда. Иккинчидан, **энергетика бозорларини монополиядан чиқариш, табиий газ ва электр энергиясини бозор тамойилларига асосан сотишни** жорий қилиш белгиланмоқда. Учинчидан, иқтисодиётдаги давлат иштирокини камайтириш, **йирик корхоналар ва банкларни трансформация қилиш, уларни стратегик инвесторга сотиш** каби кенг жамоатчилик эътирозига сабаб бўлаётган муаммолар ечимига қаратилган вазифалар ҳам белгилаб берилган.

Шунингдек, Давлат дастурида 2021 йилга берилган номдан келиб чиқиб, ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларнинг ижтимоий муҳофазасини кучайтириш, ёш авлоднинг билим олиши, касб-ҳунар эгаллаши, бандлиги таъминланиши, тадбиркорлигини рағбатлантириш, илғор ғоя ва ташаббусларини қўллаб-қувватлашга қаратилган комплекс чора-тадбирлар назарда тутилган. Бу жиҳатлар, айниқса, Давлат дастурининг тўртинчи — **ижтимоий соҳани ривожлантиришнинг устувор йўналишларида** аниқ намоён бўлмоқда.

Хусусан, жорий йилдаги Давлат дастурида 2021/2022 ўқув йилидан бошлаб олий таълим муассасаларига кириш имтиҳонларида энг юқори балл тўплаган **200 нафар ёшлар** учун Ўзбекистон Республикаси Президенти гранти жорий этилади. Олий таълим муассасасида **икки ва ундан ортиқ фарзанди шартнома асосида ўқиётган оилаларга** таълим кредити бериш ва талаба томонидан ушбу кредитни ўқиш даври тугагандан сўнг қайтариш амалиёти йўлга қўйилади.

Яна бир эътиборга молик жиҳати шундаки, Давлат дастурида олий таълимга ажратиладиган **давлат грантлари сонини 25 фоизга** ҳамда эҳтиёжманд оилалар фарзанди бўлган хотин-қизлар учун давлат грантлари сонини **2 бараварга ошириш** кўзда тутилмоқда. Шунингдек, ёшларимизнинг тенг ҳуқуқли таълим олишларини таъминлаш мақсадида хусусий олий таълим муассасаларида мутахассисларни тайёрлашга ҳам давлат гранти бериш тизими жорий этилмоқда.

Шу билан бирга, бу йилги Давлат дастурида **илмий унвон ва илмий даражаларни бериш** ваколати 2021 йил 1 сентябрдан бошлаб республиканинг нуфузли олий таълим муассасалари илмий кенгашларига босқичма-босқич ўтказилиши, 2021 йил 1 апрелдан бошлаб эса, "Эл-юрт умиди" жамғармаси орқали нуфузли хорижий олийгоҳларнинг магистратура ва докторантурасида ўқишга юбориладиган ёшлар сонини **5 баробарга ошириш,** мазкур жамғарма ҳисобидан хорижда бакалавриат таълим дастурлари бўйича ўқитиш тизимини жорий этиб, 2021 йилда **100 нафар ёшларнинг** хорижга таълим олиш учун юборилиши каби чора-тадбирлар ҳам белгилаб берилган.

Барчамизга маълум, ўтган 2020 йил бутун дунёда бўлгани каби Ўзбекистон учун ҳам синовли кечди. Коронавирус пандемияси соғлиқни сақлаш тизимида янада кенг кўламли ўзгариш ва ислоҳотларни амалга ошириш заруринлигини яна бир бор кўрсатди.

Шулардан келиб чиқиб, жорий йилдаги Давлат дастурида **халқимиз саломатлигини сақлаш ва мустаҳкамлаш ҳамда аҳолининг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш** мақсадида тизимли чора-тадбирларни амалга ошириш белгиланган. Жумладан, ижтимоий ҳимояга муҳтож болаларнинг таълим олиши ва касб эгаллашига кўмаклашиш, оғир касалликка чалинган болаларни даволаш мақсадида **Болаларни қўллаб-қувватлаш фонди** ташкил этилади ва унинг мақсадларини амалга оширишга Давлат бюджетидан **100 миллиард сўм** маблағ ажратилади.

Шунингдек, **ногиронлиги бўлган шахсларни** қўллаб-қувватлашга қаратилган қатор амалий чора-тадбирларни амалга ошириш мақсадида бу йил мамлакатда **тиббий-ижтимоий хизматнинг** мутлақо янги моделини шакллантириш чораларини кўриш устувор вазифа сифатида белгилаб берилган.

Давлат дастурининг бешинчи — **хавфсизлик, миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенгликни таъминлаш, шунингдек, вазмин, ўзаро фойдали ва конструктив ташқи сиёсатни амалга ошириш соҳасидаги устувор йўналишлар** бўйича эса Ўзбекистон Республикасининг Ташқи сиёсий фаолият концепциясини такомиллаштириш учун ишлаб чиқиладиган **қонун лойиҳасида** мамлакатимизнинг очиқ ва прагматик ташқи сиёсатини изчил амалга ошириш ҳамда белгиланган стратегик режаларнинг жадал ижросини таъминлаш мақсадлари кўзда тутилмоқда.

Шу билан бирга, бешинчи йўналишда Халқаро миграция ташкилоти (ХМТ) билан ҳамкорликни кенгайтириш, Орол денгизи ҳалокати оқибатида юзага келган экологик фожиалар таъсирини юмшатишга қаратилган амалий ҳаракатларни қатъий давом эттириш, Афғонистонда тинчлик ўрнатилиши ва мазкур мамлакатнинг барқарор ривожланишини таъминлаш йўлидаги глобал саъй-ҳаракатларни фаол қўллаб-қувватлаш, жумладан, Марказий Осиёни Ҳинд океани билан боғлайдиган Транс-афғон транспорт йўлагини барпо этиш борасида **аниқ манзилли тадбирларни амалга ошириш** каби вазифалар кўзда тутилган.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг ташқи сиёсатида иқтисодий дипломатияни фаол илгари суриш, айниқса, **Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон** билан яқин қўшничилик алоқаларини мустаҳкамлаш бўйича тадбирларни амалга ошириш бешинчи йўналишнинг муҳим устувор вазифаларидан саналади.

Хулоса ўрнида айтганда, **2021 йил Давлат дастурида** амалга оширилиши режалаштирилаётган барча соҳадаги чора-тадбирлар, энг аввало, Ўзбекистон тараққиёти, халқ фаровонлиги, юрт ободлигига хизмат қилиши билан алоҳида аҳамиятга моликдир.

Шу боис ҳам "Тараққиёт стратегияси" маркази ўзининг устувор вазифаларидан бири сифатида бу йилги Давлат дастури мазмун-моҳияти, унинг бажариб борилиши тўғрисида аҳоли, тадбиркорлик субъектлари, хорижий ва маҳаллий инвесторлар, фуқаролик жамияти институтлари ва халқаро ҳамжамиятни кенг хабардор қилиш, ўз навбатида, бу муҳим дастуриламал ҳужжатнинг ижроси устидан мониторинг ва ўрганишларни амалга ошириш борасидаги фаолиятини янада кучайтиришни мақсад қилган.

Элдор ТУЛЯКОВ,
«Тараққиёт стратегияси» маркази ижрочи директори.

ЯНГИЛАНИШЛАРНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ КУЧАЙТИРИЛАДИ

1

Жавобда баён этилишича, мутасадди вазирлик ва идоралар раҳбарларидан таркиб топган ишчи гуруҳ сўровда кўтарилган масалаларни атрофлича ўрганиб чиққан. Ўрганиш натижалари эса тошқин сувлари ва сел оқимларини хавф-хатарсиз ўтказиб юборишни таъминлаш, қор кўчиш ҳамда ер кўчки ҳодисалари хавфини камайтириш бўйича Ҳукумат комиссияси мажлисида таҳлил қилинган.

Қолаверса, парламент сўровида кўтарилган камчиликларни бартараф этиш бўйича чора-тадбирлар режаси тасдиқланиб, манфаатдор вазирлик ва идоралар ҳамда Қашқадарё, Сурхондарё, Наманган, Самарқанд, Тошкент ва Фарғона вилоятлари ҳокимларига гидрометеорологик ҳамда геологик хавфли ҳудудларда истиқомат қилаётган фуқароларни хавфсиз ҳудудларга кўчириш юзасидан тегишли кўрсатмалар берилган.

Мажлисда айрим масалалар ечимига етарли даражада эътибор қаратилмагани таъкидланиб, таклиф ва тавсиялар билдирилди.

Қонун сайлов жараёнига нисбатан шаффоф ва самарали ёндашувларни назарда тутади

Суд-ҳуқуқ масалалари ва коррупцияга қарши курашиш қўмитасининг мажлисида "Сайлов қонунчилиги такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги, "Ўзбекистон Республикасининг Жиноят ҳамда Жиноят-процессуал кодексларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонунлар ҳамда Ҳаракатлар стратегиясини 2020 йилдаги "Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили"да амалга оширишга оид Давлат дастурининг ижроси бўйича Вазирлар Маҳкамаси ҳисоботи дастлабки тарзда кўрилди.

Қайд этилганидек, мамлакатимизда сўнгги йилларда Президент сайлови ҳамда давлат ҳокимияти вакиллик органларига сайловларни очиқ, шаффоф ва мустақиллик принциплари асосида ўтказишда халқ ҳокимияти ҳамда сиёсий плюрализмнинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаш бўйича қатор амалий ишлар қилинган.

Шунга қарамай, 2019 йилда бўлиб ўтган парламент сайловларида юзага келган камчилик ва муаммоларни бартараф этиш, халқаро ташкилотлар мақбул тавсияларини миллий қонунчиликка имплементация қилиш орқали юртимизда ушбу соҳада амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотлар туб моҳиятини халқаро ҳамжамиятга етказиш зарурати туғилгани ҳам сир эмас.

Ана шу ҳаётий зарурат туфайли ишлаб чиқилган "Сайлов қонунчилиги такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун сайлов жараёнига нисбатан янада шаффоф ва самарали ёндашувни назарда тутади ҳамда бу билан бир қатор ўзгартишлар киритиляпти.

Жумладан, халқ депутатлари туман (шаҳар) Кенгашларига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссиялари институти тугатилмоқда ва уларнинг ваколатлари туман (шаҳар) сайлов комиссиялари зиммасига юкланмоқда. Хорижда истиқомат қилаётган Ўзбекистон фуқароларини дипломатик ваколатхоналарнинг консуллик ҳисобида бўлиши ёки бўлмаслигидан қатъи назар, сайловчилар рўйхатига киритиш тартиби, чет давлатларда сайловчилар яшаётган ёки ишлаётган жойида кўчма сайлов қутилари орқали овоз беришнинг ҳуқуқий асослари яратилаётир.

Амалдаги қонунчиликка кўра, Президентлик сайлови, Олий Мажлис Қонунчилик палатасига ҳамда маҳаллий вакиллик органларига сайловлар тегишинча уларнинг конституциявий ваколат муддати тугайдиган йилда — декабрь ойи учинчи ўн кунлигининг биринчи якшанбасида ўтказилади. Киритилаётган ўзгартишлар билан эса сайловларни октябрь ойида ўтказиш таклиф қилинмоқда. Бу, албатта, ташкилотчилар ва сайловчилар учун ҳам қатор қулайликлар яратади.

Вазифаларни вақтида бажариш муҳимлигига эътибор қаратилди

Хотин-қизлар ва гендер тенглик масалалари ҳамда Халқаро муносабатлар, ташқи иқтисодий алоқалар, хорижий инвестициялар ва туризм масалалари қўмиталари мажлисида эса қўмиталарнинг 2021 йилда амалга ошириладиган ишлари батафсил муҳокама қилинди.

Хусусан, Вазирлар Маҳкамасининг Ҳаракатлар стратегиясини 2020 йилдаги "Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили"да амалга оширишга оид Давлат дастурининг ижроси юзасидан тақдим қилган ҳисоботи кўрилди.

Қайд этилганидек, Давлат дастури ижросига масъул вазирлик ва идоралар томонидан белгиланган вазифа ҳамда тадбирларнинг ўз вақтида ва сифатли бажарилишини таъминлаш юзасидан амалий чоралар кўрилган.

Шунингдек, ҳисоботда ижтимоий соҳани ривожлантириш йўналиши бўйича бир қатор ишлар амалга оширилгани кўрсатилган. Масалан, аҳоли ўртасида ишсизликни камайтириш, хотин-қизлар ва ёшларни ижтимоий қўллаб-қувватлашни кучайтириш, одамлар турмуш шароитини яхшилаш, фаровонлигини ошириш, жамиятда соғлом турмуш тарзини кенг қарор топтиришга қаратилган тизимли ишлар рўёбга чиқарилган.

Ҳудудларда 14 та "Ишга марҳамат" мономаркази, 30 та касб-ҳунарга ўқитиш маркази, 11 та қисқа муддатли касб-ҳунарга ўқитиш курси, 136 та маҳалла аҳолисини касб-ҳунарга ўқитиш маскани ташкил этилган. Ушбу мақсадлар учун Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси ҳисобидан 41 миллиард сўм маблағ йўналтирилган.

Мажлисда пандемия даврида мамлакатимизга 508,7 минг фуқаро қайтиб келгани, уларнинг 337,9 минг нафарининг бандлиги таъминлангани ҳам айтиб ўтилди.

Сенаторлар Давлат дастурида белгиланган Аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш концепциясини ишлаб чиқиш ҳамда ижтимоий суғурта тизимини янада такомиллаштириш вазифаларини вақтида бажариш муҳимлигига ҳам эътибор қаратдилар.

Ҳукумат ҳисоботи муҳокама марказида

Фан, таълим ва соғлиқни сақлаш масалалари қўмитаси мажлисида илмий фаолиятни ривожлантириш учун кўрилаётган чоралар ҳолати юзасидан Вазирлар Маҳкамасига юборилган парламент сўрови натижалари таҳлил қилинди.

Бундан ташқари, Давлат дастурининг 2020 йил давомидаги ижроси юзасидан Вазирлар Маҳкамаси ҳисоботи дастлабки тарзда кўриб чиқилди.

Давлат дастури доирасида ижтимоий соҳани ривожлантиришнинг устувор йўналишлари бўйича битта қонун, Президентнинг 3 та Фармони ҳамда 12 та қарори, Вазирлар Маҳкамасининг 16 та қарори ва фармойиши қабул қилинган ҳамда 21 та чора-тадбирлар режаси тасдиқланганини таъкидланди.

Ижтимоий йўналишда — аҳоли ўртасида ишсизликни камайтириш, фан ҳамда узлуксиз таълимни ривожлантириш, тиббий хизматлар сифатини янада яхшилаш ва улар билан аҳолини қамраб олишни кенгайтириш ҳамда жамиятда соғлом турмуш тарзини қарор топтириш борасида муайян ишлар амалга оширилган.

Хусусан, мактабгача таълим ёшидаги болаларнинг қамрови 60 фоизга етказилган, халқ таълими тизимида Финляндия тажрибасини инобатга олиб, миллий ўқув дастури ишлаб чиқилиши белгиланган. Кейинги ўқув йилидан миллий ўқув дастурини тажриба-синовдан ўтказиш учун 70 та таянч мактаби белгиланган, халқ таълими тизимидаги 7 минг 150 та мактабга умумий узунлиги 8 минг км.дан ортиқ оптик толали алоқа кабеллари ўтказилган ва юқори тезликдаги Интернет жаҳон ахборот тармоғига уланган. Қолаверса, юртимизда олий таълим муассасалари сони 128 тага етган, шундан 11 таси ўтган йили ташкил этилган. 2020 йилда соғлиқни сақлаш тизимини тубдан ислоҳ қилиш бўйича амалдаги ҳужжатлар доирасида республикадаги 817 та қишлоқ врачлик пункти, 800 та қишлоқ оилавий поликлиникаси ҳамда 181 та оилавий поликлиника иш фаолияти тубдан қайта кўриб чиқилган.

Тадбирда дастурдаги айрим бандлар ижроси юзасидан ишлаб чиқилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари тасдиқланмаганлиги, фойдаланишга топширилиши белгиланган баъзи ижтимоий соҳа объектларида қурилиш-таъмирлаш ишлари якунланмаганлиги сенаторлар томонидан кўрсатиб ўтилди. Давлат дастурининг фан, таълим ва соғлиқни сақлаш йўналишларидаги ижроси таъминланмаган бандларига алоҳида эътибор қаратишга келишиб олинди.

Мажлисларда кўрилган масалалар юзасидан Сенат қўмиталарининг тегишли қарорлари қабул қилинди.

Зокир ХУДОЙШУКУРОВ
(«Халқ сўзи»).

Сиёсий партиялар:

ПРЕЗИДЕНТГА ОЧИҚ АЙТИЛГАН ГАПЛАР, ИСТИҚБОЛДАГИ РЕЖАЛАР

Актам ҲАИТОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, ЎзЛиДеП фракцияси раҳбари:

— Тан олишимиз керак, жойлардаги ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ўрганиш, уларнинг ечими бўйича таклифлар бериш, айниқса, таъсирчан парламент ва жамоатчилик назоратини олиб бориш бўйича қилган ишларимиз етарли эмас. Учрашувда масаланинг ана шу жиҳати асосли танқид этилди. Бу борадаги ишларни янги босқичга олиб чиқиш учун аниқ чора-тадбирларни белгилаб олганмиз. Хусусан, фаолияти суст бўлган ҳудудий партия ташкилоти раҳбарларини алмаштириш ҳамда уларнинг ўрнини замонавий билим ва кўникмаларга эга бўлган кадрлар билан тўлдириш чоралари амалга оширилади.

Қолаверса, парламент қуйи палатасидаги фракциямиз билан ишлаш тизимини йўлга қўйиб, дастурий мақсад ва вазифаларимиздан келиб чиқиб, халқимиз кутаётган, мамлакатимиз ривожига хизмат қиладиган қонунчилик ташаббусларини илгари сурамиз ва мавжуд қонунлар ижросини қатъий депутатлик назоратига олиш ҳам эътиборимиз марказида бўлади.

Маҳаллаларга тушиб ишлаш тизимини йўлга қўйиб, партия аъзолари ва тарафдорлари сонини кўпайтириш, партиянинг ғояларини, сайловолди дастуридаги вазифаларни тушунтириш, маҳаллий Кенгашдаги депутатларимиз орқали камбағалликни қисқартириш дастурлари устидан жамоатчилик назоратини олиб бориш каби бир қатор вазифаларни ўз олдимизга қўйдик. Бундан буён жойларда ижро ҳокимияти билан яқин ҳамкорликни йўлга қўйиб, халқ билан очиқ мулоқот қилишга, энг чекка ҳудудларгача кириб боришга жиддий киришамиз.

Шу билан бирга, фаолиятимизнинг энг муҳим йўналишлари бўлган аёллар ва ёшлар билан ишлашни янги босқичга кўтарамиз. Бунда биринчи галда оналар ва болалар саломатлигини асраш, маънан ва жисмонан баркамол ёшларни камолга етказиш масалалари партия лойиҳаларида асосий ўринни эгаллайди. Жумладан, мустақилликнинг 30 йиллиги муносабати билан "Янги Ўзбекистоннинг бунёдкор аёллари" лойиҳасини амалга оширамиз.

Президентимиз билан бўлиб ўтган очиқ мулоқотда фаолиятимизда учраётган айрим муаммоларга ҳам тўхталиб ўтдик. Хусусан, тадбиркорликни ривожлантиришда бугун мутахассис кадрлар етишмаётгани, бирор-бир маҳсулот ишлаб чиқаришга қўл урган тадбиркор малакали, ўз ишининг устаси бўлган кадрларга катта эҳтиёж сезаётгани айтилди. Бу эса замонавий билимга эга мустақил фикрлайдиган юқори малакали кадрлар тайёрлаш, илмий инфратузилмани модернизация қилишни тақозо этади.

Очиқ айтишимиз керак, халқ билан мулоқот қилиш, улар билан мустаҳкам алоқани йўлга қўйишда сустмиз. Бу эса фаолиятимизга интернет, ижтимоий тармоқлар билан ишлайдиган, АКТ технологияларини яхши биладиган кадрлар етишмаслигидан далолат. Сайлов йилида бу каби бўшлиқлар бизга панд бериши мумкин. Шу боис Мурожаатномадан келиб чиқиб, партиянинг ижтимоий тармоқларда, босма нашр ва веб-сайтида сайловолди тарғиботини кучайтиришни кўзда тутувчи медиа-режа ишлаб чиқдик.

Алишер ҚОДИРОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, "Миллий тикланиш" демократик партияси фракцияси раҳбари:

— Очиғини айтиш керак, партиялар жамиятда ўз сўзи ва овозига эга бўла олмаяпти. Ишончни қозона олмаяпмиз. Президентга очиқ айтдик: сизнинг ташаббусингиз билан бошланган янги Ўзбекистон ислоҳотларига 4 йил бўлди. Парламент ўзгарди, партиялар ўзгарди, лекин халқимиз ишончини қайта қозониш осон бўлмаяпти.

Партиялар-ку бир нарсани дўндириб қўймаган, тушунса бўлади, лекин Президент томонидан қисқа вақт ичида халқ манфаатлари учун жуда кўп ўзгаришлар қилинди, жуда катта сиёсий ирода кўрсатилди, шунда ҳам Президентга тухмат қилаётган, қарорларидан кир қидираётган, ҳамма муаммолар бир кунда ҳал бўлиб қолишини талаб қилаётганлар бор. Қўлини қўлига урмасдан фаровон турмушни Ҳукуматдан тайёр кутаётганлар ҳам кам эмас. Бу эса мамлакатда иқтисодий ўсиш ва инсон эркинликларини таъминлаш билан бир қаторда, дунёқараш ва тафаккурни ўзгартиришдек муҳим масалани ҳам кун тартибига қўяди.

Инсон ўзгармаса жамият ўзгармайди! Бугунги ўзгариш даврини халқимиз юз йиллаб кутди. Ўзбек халқини гапириш у ёқда турсин бошини кўтаришга қўйишмади. Халқимизни авомга айлантириш, йўқ қилиб юборишга ҳаракатлар қилинди. Бугунги ислоҳотлар Президентнинг иродаси билан юзага келди ва у тарихимизда миллий уйғониш даври сифатида муҳрланади. Бу давр миллий тараққиётимиз учун имкониятдир.

Хатоларни ҳеч ким яширмаяпти, уларни тузатишга ҳисса қўшайлик. Зеро, муваффақият ҳаммамизники бўлгани каби инқироз ҳам ҳар биримизнинг дастурхонимизга келиб тушади. Ўзбекистон оёққа туряпти, камчиликларимизни камайтириб, яхшиликларимизни кўпайтириб, бир-биримизга далда бўлиб, Ватанимизни ривожлантирайлик. Муаммоларимиз кеча пайдо бўлиб қолмаган, бир ҳаракат билан эртага ҳал бўлиб ҳам қолмайди. Ҳамма ҳаракат қиляпти, қилолмаганлар қатордан тушиб қоляпти. Яхши ниятли ватандош бундай ҳолатда далда беради, қўллайди. Дарғазаб тухмат ва бузғунчи шовқин ҳолимизни заифлаштириб, ғалабани узоқлаштиради.

Партиямиз барча ватандошларни бир тану бир жон бўлиб мамлакатдаги ўзгаришларда фаол иштирок этишга чақиради.

Улуғбек ИНОЯТОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, ЎзХДП фракцияси раҳбари:

— Сиёсий партиянинг ислоҳотларга нисбатан позицияси, аввало, қуйи тизимда билиниши керак. Тан олиш жоиз, маҳаллий Кенгашлар депутатлари фаолиятини кучайтириш, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб, фаолликка ундаш масалаларига етарли даражада эътибор қаратилмади. Учрашувда ислоҳотларнинг қуйида янада самарали натижа бериши учун бу йўналишни кучайтириш нақадар муҳимлигини тушуниб, керакли тавсиялар олдик.

Хотин-қизлар ва ёшлар йўналишларида, асосан, тадбир ўтказиш билан чекланмаслик, лойиҳаларни эса бир-икки марталик семинарлар кўринишларидан ўзгартиришимиз зарур. Бугунги ёшларнинг руҳияти ва кайфиятига мос ёндашувлар, опа-сингилларимизни ўйлантираётган масалалар ечимига хизмат қиладиган мунтазам лойиҳаларни йўлга қўйишимиз керак. Биз бу йўналишларда ҳам маҳаллий Кенгашлардаги депутатлар имкониятларини тўлиқ ишга солишга алоҳида урғу беришимиз лозим бўлади.

Маълумки, жойларда бирламчи тиббий ёрдам, яъни қишлоқ оилавий поликлиника ва қишлоқ врачлик пунктларида хизматлар сифатининг пастлиги аҳолининг ҳақли эътирозига сабаб бўлмоқда. Ушбу соҳада қабул қилинган қонун ҳужжатларининг ижро қилинмаётгани асосий муаммолардан биридир. Бу ҳолатдан, биринчи навбатда, партиямиз электорати азият чекмоқда. Шунинг учун партиямиз, айниқса, кам даромадли аҳолига малакали бирламчи тиббий хизмат кўрсатиш тармоғини ривожлантириш устидан тизимли парламент ва депутатлик назоратини ўрнатади, ушбу йўналишда қонунчиликни такомиллаштириш бўйича таклифлар ишлаб чиқади.

Кейинги масала шуки, олис қишлоқларнинг барчасида ҳам болаларнинг маданий ҳордиқ чиқариши, спорт, мусиқа ва санъат билан шуғулланиши учун шароит яратилмаган. Тегишли инфратузилмаларнинг йўқлиги, жойлардаги маданият муассасаларида тўловлар мавжудлиги кам даромадли оилалар фарзандларининг имкониятини чекламоқда. Партиямиз депутатлик тузилмалари билан бирга олис қишлоқлардаги болалар учун мўлжалланган маданият муассасалари, спорт иншоотлари, "Баркамол авлод" болалар мактаблари, мусиқа ва санъат, спорт мактаблари ҳолатини танқидий ўрганиб, мазкур соҳани ривожлантириш бўйича таклифлар ишлаб чиқишни режалаштирди.

Жамиятдаги яна бир оғриқли масала — етим ва ота-онасиз қолган, Меҳрибонлик уйларидан чиққан ёшларни ижтимоий ҳимоялаш билан боғлиқ. Бундай ёшлар давлат қарамоғидан мустақил ҳаётга ўтиш вақтида ижтимоий яккаланиб, уйсиз қолиб кетмоқда. Бу эса уларнинг келгуси ҳаётига салбий таъсир кўрсатяпти. Жорий йил Давлат дастурида миллиард маблағ ажратилиши кўзда тутилган. Лекин ёшларга уй-жой бериш жараёни қандай механизм асосида ташкил этилади? Шаффофлик, ижтимоий адолат тамойилларига риоя этиладими-йўқми? Ёшлар норози бўлмайдими?..

Мана шу саволлар ҳозирча очиқ турибди. Шу боис партиямиз қуйи депутатлик тузилмалари билан бирга механизм яратиш бўйича маҳаллий ҳокимликлар билан маслаҳатлашувлар ўтказишга киришади.

Баҳром АБДУҲАЛИМОВ,
Ўзбекистон "Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши раиси:

— Президентимиз давлат ва жамият ҳаётига доир кенг кўламли ислоҳотларни амалга оширишда, халқимиз ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишда сиёсий партияларнинг ўрни катталигини таъкидлаб, бизга ишонч билдиргани рағбат билан тенг равишда масъулият тарзида фаолиятимизда янги қирраларни белгилади.

Ҳудудларни комплекс ривожлантириш, аҳоли фаровонлигини ошириш, камбағалликни қисқартиришга алоҳида эътибор қаратилаётган айни пайтда сиёсий партия раҳбарларидан янада жонбозлик талаб этилади. Иқтисодий-ижтимоий соҳаларни қамраб олган кўплаб дастурлар амалга оширилмоқда, аммо уларнинг самараси ҳамма ерда бирдек сезиляптими? Бу ўрганишимиз керак бўлган масалалардан биридир.

Учрашувда илмий-тадқиқот институтлари мамлакат тараққиёти учун қандай долзарб муаммолар билан шуғулланаётгани ва уларнинг иқтисодиётимиз тараққиётига татбиқи масаласи мавҳумлигича қолаётгани таъкидланди. Шунингдек, ҳозирда дунё давлатлари учун аҳамиятли бўлган COVID-19 га қарши вакцинани танлаб олиш ва фуқароларимизни эмлаш масалаларида олим ва мутахассисларнинг тавсиялари сезилмаётганига эътибор қаратилди. Бу бўйича сиёсий партиялардан жўяли таклиф ва муносабатлар билдирилса, иш самараси кучаяди. Умуман олганда, кундалик турмушда кузатилаётган муаммоларга, аввало, сиёсий партиялардан нуқтаи назар кутилиши жамоатчилик фикрини тўғри шакллантиради.

Ижтимоий соҳалар қатори таълим ва соғлиқни сақлаш тизимини ривожлантириш масалаларига ҳам алоҳида тўхталиб ўтилди. Электоратимизнинг асосий қисмини ёшлар ва аёллар ташкил этар экан, уларнинг ҳаётий муҳим манфаатларини таъминлашга кўмаклашиш масаласи долзарблигини йўқотмайди. Учрашувда бу борада фикрлар алмашилиб, янги вазифалар аниқлаштириб олинди.

Кун тартибидаги муҳокамалардан яна бир долзарб масала — блогерлик институтини яратиш, ижтимоий тармоқлардаги ҳолатларни ўрганиб борувчи махсус гуруҳ тузиш таклифи билдирилди. Бу ишга ҳозирги кунда холислик тамойилига риоя этган ҳолда фаолият олиб бораётган блогерларни жалб этиш мақсадга мувофиқ. Шунда ваҳимали ва ёлғон ахборотлар билан кенг жамоатчиликни чалғитиш, оммани ёлғон ва тасдиқланмаган фикрлар билан "суғориш"га чек қўйилади. Асоссиз ва бўҳтон маълумотларни тарқатувчиларга нисбатан қонуний жавобгарлик масаласи кўриб чиқилса, кишиларнинг огоҳлиги ошади, тўғри ва фойдали маълумотларни қабул қилиш имконияти кенгаяди.

Учрашувда ҳар бир партия ўз дастурий мақсадларини парламентга фаол олиб чиқиши, ўз фракциялари орқали қонунчилик ташаббусларини илгари суриши ва қонунлар ижросини таъминлашни назоратига олиши зарурлиги ўринли таъкидланди. Дарҳақиқат, айни дамда парламент аъзолари ва сиёсий партиялардан дадиллик, қатъият, ғоя ва ташаббуслар ила фаоллик талаб этилмоқда.

Нарзулло ОБЛОМУРОДОВ,
Ўзбекистон Экологик партияси Марказий Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси:

— Очиқ ва конструктив руҳда ўтган мулоқотда барча сиёсий партиялар қатори партиямиз фаолиятига алоҳида эътибор қаратилди.

Экологик партия муҳим сиёсий йил — 2021 йилда асосий вазифаларни белгилаб олди. Аввалaмбор, партия сайловолди дастурида устувор йўналиш сифатида белгиланган Оролбўйи минтақасидаги экологик муаммоларни бартараф этишга қаратилган амалий саъй-ҳаракатларни янада кучайтиради.

Таъкидлаш лозимки, Орол денгизининг қуриган тубида ўрмонзорлар барпо этиш бўйича кўлами жиҳатидан 25 йилда қилинмаган ишларнинг кейинги икки йилда амалга оширилиши давлат раҳбари ташаббусининг ёрқин амалий натижаси бўлди.

Партия бу борада, энг аввало, Оролбўйи ҳудудида ўрмонзорлар барпо этишга кўмаклашиш, экологик муаммоларни ҳал этишга қаратилган инвестиция ва техник кўмак лойиҳаларини жалб қилиш, экологик муаммоларни ҳал қилишда жамоатчилик иштирокини кенгайтиришга катта эътибор қаратади.

Аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш, саноат корхоналарида оқова сувларни тозалаш замонавий иншоотларини жорий этиш ҳамда қишлоқ хўжалигида сув тежамкор технологияларни қўллашни рағбатлантиришга қаратилган қонунчилик базасини янада такомиллаштириш бўйича депутатлик ташаббусларини илгари суради.

Чиқиндиларни қайта ишлаш соҳасини ривожлантириш, тадбиркорлик субъектларига кенг имкониятлар яратиш мақсадида "Чиқиндилар тўғрисида"ги қонунни янги таҳрирда қабул қилиш ҳамда аҳолининг экологик маданиятини ошириш бўйича тизимли ишларни ташкил этади.

Яна бир муҳим масала — бугунги кунда долзарб бўлган ўсимлик ва ҳайвонот дунёси объектларини муҳофаза қилишни янада кучайтиришга қаратилган саъй-ҳаракатлар изчил давом эттирилади.

Энг аввало, алоқадор вазирлик ва идоралар билан ҳамкорликда дарахтларни кесишга мораторийни узайтириш, унинг сўзсиз ижросини таъминлаш устидан парламент ва жамоатчилик назорати кўламини янада кенгайтириш, соҳага оид қатор норматив ҳужжатларни қайта кўриб чиқиш чоралари кўрилади.

Саноатлашган шаҳар ва туманларда атмосфера ҳавоси сифатини санитар меъёрлар даражасига келтириш, саноат корхоналарида юқори самарадорликка эга бўлган замонавий чанг-газ тозалаш ускуналарини жорий этишга қаратилган комплекс чора-тадбирларни ишлаб чиқишга алоҳида эътибор қаратилади.

Олдимизга қўйилган вазифаларни тўла-тўкис амалга оширишга барча куч ва имкониятларимизни сафарбар этамиз.

Зиёда АШУРОВА
ёзиб олди.

КЛАСТЕРНИНГ
АФЗАЛЛИКЛАРИ НИМАЛАРДА КЎРИНМОҚДА?

1

Бугунги кунда барча ҳудудда пахта хом ашёсини етиштиришдан бошлаб, унга дастлабки ишлов бериш, маҳсулотни пахта тозалаш корхоналарида кейинги қайта ишлаш ва юқори қўшилган қийматли тайёр тўқимачилик маҳсулоти чиқариш босқичигача бўлган ишлаб чиқаришни интеграция қилишни назарда тутувчи пахта-тўқимачилик кластерлари ташкил этила бошланди. Бу каби амалга оширилган ишлар натижасида 2020 йилнинг биринчи чораги бўйича ишлаб чиқарилаётган тўқимачилик маҳсулотларининг республика ялпи ички маҳсулотидаги улуши 2017 йил биринчи ярим йиллигидаги 4,6 фоиз ўрнига 8 фоиздан ортиқроққа ошиб, 8,7 триллион сўмни ташкил этган.

Кўряпмизки, кўрсаткичлар ижобий. Ҳозир ижтимоий тармоқларда тарқалаётган асоссиз фикрлар ушбу тизимга нисбатан нохолис ёндашувни келтириб чиқармоқда. Энди тасаввур қилинг, авваллари, ўртача 1,5 АҚШ долларига экспорт қилинган бир килограмм пахта толаси кластер тизими натижасида 10 — 20 баробар қиммат нархдаги тайёр трикотаж-тўқимачилик маҳсулотига айлантирилиб, юқори қўшилган қийматли маҳсулот сифатида экспорт қилинмоқда. Бу нимадан далолат беради? Шубҳасиз, тизимнинг ҳар томонлама пухта ўйланганлиги самарасидир. Бу эса аҳоли ва Давлат бюджети даромадларининг ортишига ҳам ижобий таъсир кўрсатяпти.

Дилрабо ХОЛБОЕВА,
"Адолат" СДП фракцияси аъзоси:

— Ўтказилган таҳлилларга кўра, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларидан юқори ҳосил олиш учун ер майдонларидан фойдаланишда юзага келаётган асосий муаммолар сифатида қуйидагилар учрамоқда:

— замонавий, энг илғор технологияларни жорий қилишда халқаро тажрибани ўрганиш ва олимлар билан ҳамкорликни йўлга қўйиш кўрсаткичларининг пастлиги;

— қишлоқ хўжалигида юқори қўшилган қиймат яратиш учун маҳсулот етиштиришдан чуқур қайта ишланган тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш жараёнларининг тўлиқ қамраб олинмаганлиги;

— юқори ҳосил берувчи навларни яратиш ва уруғчилик йўналишларида маҳсулот етиштирувчилар билан ҳамкорликдаги узилишлар;

— молиявий ресурсларнинг етишмаслиги ва шу каби муаммолар.

Албатта, бу муаммоларни ҳал этиш учун фермер ва деҳқон хўжаликларига олимларнинг тавсиялари, ўтказилаётган кўргазмалар, тижорат банклари кредитлари сезиларли самара бериши билан бирга, кутилган натижаларга эришиш кечикмоқда.

Бунинг учун тезкорлик билан қишлоқ хўжалигида ердан фойдаланиш шаклларини замонавийлаштириш ва диверсификация қилиш муҳим вазифа сифатида қолмоқда.

Ерлардан фойдаланиш тизимидаги анъанавий фермерлик, деҳқон хўжалиги ва томорқа ер эгалари тизими қаторида агросаноат кооперациялари ҳамда кластерлар тизимини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратиш лозим.

Сўнгги йилларда кластерларнинг эришаётган натижалари бу соҳада қонунчилик базасини мустаҳкамлаш ва кенг имкониятларни яратиш заруратини юзага келтирмоқда. Жумладан, пахта-тўқимачилик кластерлари томонидан пахта ҳосилдорлигини оширишга қаратилган ишлар натижасида ҳосилдорлик гектарига ўртача 3,5 центнерга, баъзи вилоятларда (Қашқадарё, Самарқанд, Сурхондарё вилоятлари) бу кўрсаткич 6 — 9 центнердан ошган.

Сув тежовчи технологиялар жами пахта далаларининг 32,5 минг гектарига жорий этилган бўлса, шундан 21 минг гектари кластерлар ҳисобига тўғри келади. Биргина, 2020 йилда кластерлар томонидан 18,2 минг гектар майдонда томчилатиб суғориш ва 2,4 минг гектарда пульсар усулда суғориш технологиялари ўрнатилган.

Шу билан бирга, кластерлар томонидан 3,6 минг гектар фойдаланишдан чиқиб кетган ерларнинг фойдаланишга киритилганлигини ҳам алоҳида таъкидлаш жоиз.

Бундан ташқари, кластерлар томонидан яратилаётган барқарор ва расмий иш ўринлари ҳам аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш, даромадларини оширишга қаратилган натижавий кўрсаткич сифатида баҳоланади.

Бугунги кунда кластерлар бўйича ижтимоий тармоқларда чуқур таҳлилларга асосланмай билдирилаётган турли хил танқидий фикрлардан келиб чиққан ҳолда олдимизда турган асосий вазифа кластерлар фаолиятини ривожлантириш учун адолат мезонларига асосланган қонунларни қабул қилиш ва уни амалиётга татбиқ этишдир.

Анварxон ТЕМИРОВ,
ЎзХДП фракцияси аъзоси:

— Бир қатор интернет нашрларида берилган кластер тизими билан боғлиқ ахборотлар эътиборимни тортди. Ўзгаларнинг фикрини ҳурмат қилган ҳолда, айтиш жоизки, бирор масала ҳақида гапиришдан олдин унинг моҳиятини тўлиқ англаб етиш зарур.

Айни пайтда барча соҳа ва тармоқларга кириб келаётган, юз минглаб қўшимча иш ўринлари яратилишига ҳамда бир неча ўн триллион сўмлик юқори қўшилган қийматли тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқарилишига хизмат қилаётган кластер тизими афзалликлари ҳақида тўхталганда, энг муҳим жиҳатларни алоҳида санаб ўтиш зарур.

Энг аввало, кластер усулида маҳсулот етиштирувчи ва уни қайта ишловчилар манфаатларининг муштараклиги таъминланади. Кластер иштирокчилари қишлоқ жойларга саноатни олиб кириши эвазига соҳада йиғилиб қолган муаммолар ўз ечимини топади. Қишлоқ аҳолиси бандлигини таъминлаш, ердан фойдаланиш самарадорлигини ошириб, олинадиган даромад салмоғи каррасига кўпаяди.

Мисол учун, Қуйи Чирчиқ туманида кластер усулига ўтилмасидан олдин пахтачиликда гектаридан 11 — 13 центнердан ҳосил олинган. Экин майдонлари кластер ихтиёрига берилгач, биринчи мавсум — 2019 йилнинг ўзида гектаридан ўртача 35 центнердан пахта етиштирилди. 2020 йилда эса ўртача ҳосилдорлик 41 центнердан ошди. Бу масаланинг бир жиҳати.

Унинг иккинчи томони шундаки, туманда фермер хўжаликлари давридаги ишчилар сони 898 нафарни, ўртача иш ҳақи эса 550 минг сўм бўлган бўлса, кластер тизими жорий этилгандан сўнг 8 минг 600 та иш ўрни яратилди, ўртача иш ҳақи эса 4 марта кўп — 2,1 миллион сўмга етказилди.

Қолаверса, 2019 йилда фермер хўжаликлари давридаги 7,9 миллиард сўмдан 6 баробар кўп ёки 28,7 миллиард сўм солиқ тўловлари тўланди. 2020 йилда тўланган солиқ ҳажми эса 53 миллиард сўмни ташкил этди.

Буларнинг барчаси кластер тизими имкониятларини яққол кўрсатмоқда.

«Халқ сўзи».

РУҲИЙ ҚУВВАТ ВА ИШОНЧ МАСКАНИ

Ислом цивилизацияси дунё тараққиётининг муҳим бир қисмидир. Шу боис жаҳоннинг бир қанча мамлакатларида Ислом цивилизацияси марказлари мавжуд. Уларнинг мақсадлари, фаолият йўналишлари ҳам турлича, ҳар бирининг ўзига хос жиҳатлари бор.

Акс садо

Президентимиз ташаббуси билан пойтахтимизда барпо этилаётган Ўзбекистондаги Ислом цивилизацияси марказининг мақсади эса Марказий Осиё минтақасидан етишиб чиққан буюк олим ва мутафаккирларнинг аниқ, табиий, ижтимоий-гуманитар фанлар, ислом илмлари, тасаввуф, адабиёт, мусиқа, хаттотлик, тасвирий санъат, шаҳарсозлик, меъморчилик, таълим тизими соҳаларида эришган ютуқлари орқали уларнинг ислом цивилизациясининг шаклланиши ҳамда ривожига қўшган ҳиссасини кўрсатишдан иборат. Шунингдек, тарихий Ўзбекистон ҳудудида икки маданий юксалиш даврида мавжуд бўлган диний-маърифий ва илмий-маданий марказларнинг фаолиятини, у ерда ишлаган, лекин номлари кенг оммага ҳали маълум бўлмаган турли фан соҳалари олимларининг илмий меросини ўрганиш, унинг тарихимиз, маънавиятимиз учун аҳамиятини очиб бериш марказ олдига қўйилган асосий вазифалардир. Буларнинг барчаси ёш авлодда ўз тарихи, маънавияти ва маданияти, илмий ҳамда адабий меросига нисбатан фахр ва эҳтиромни шакллантиришга хизмат қилади.

Ўзбекистондаги Ислом цивилизацияси маркази музейида тарихимиздаги икки Ренессанс даври ютуқларига урғу берилган ҳолда, милодий III асрдан бошлаб, ислом кириб келган VII асрга қадар Марказий Осиё ҳудудида мавжуд бўлган қудратли давлатлардаги шаҳарсозлик, давлат бошқаруви, иқтисодий, ижтимоий ва маданий ҳаётни акс эттирувчи экспонатлар ҳам намойиш қилинади. Зеро, улар Марказий Осиёдаги исломгача бўлган даврнинг қадимий тасвирий ва мусиқа санъати, ёзуви, меъморчилик ҳамда илмий билимлар захирасини ўз ичига олган серқирра маданиятнинг ашёвий далилидир.

Марказ маърифат ва таълим баробарида, энг аввало, илмий тадқиқот масканидир. Бу ерда Марказий Осиё минтақасининг Ўрта асрларда илмий тараққиёт маркази бўлгани, юртимиз олимлари илмий меросининг бошқа минтақаларга тарқалиши ҳамда у ердаги илм ва маърифатга таъсири тадқиқ этилади. Шу орқали Бухоро, Хоразм, Самарқанд, Насаф (Қарши), Кеш (Шаҳрисабз), Шош (Тошкент), Термиз, Уструшона (Жиззах воҳаси), шунингдек, Фарғона водийси шаҳарларида фаолият кўрсатган диний-маърифий ва илмий-маданий марказларнинг ислом цивилизацияси ривожидаги ўрни ҳамда роли очиб берилади.

Ҳозирги кунда Ўзбекистондаги Ислом цивилизацияси марказини яратиш ишларига шу марказ ходимлари, Фанлар академияси, олий таълим муассасалари олимлари, мамлакатимизнинг бошқа қатор ташкилотларининг етакчи мутахассислари жалб этилган. Улар қурилаётган маҳобатли ва кўркам бинонинг ташқи кўринишига унинг ички мазмуни ҳам мувофиқ бўлишини таъминлашга ҳаракат қилмоқда. Умид қиламизки, бу марказга ташриф буюрган ёшу кекса ислом цивилизацияси ҳақида энциклопедик билим ва кучли визуал таассурот билан кетади.

Сурайё КАРИМОВА,
Ўз РФА Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти директори ўринбосари, тарих фанлари доктори.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 248. 30 033 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни юклаб олиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 71-233-52-55;
Котибият 71-233-10-28; Эълонлар 71-232-11-15.

ISSN 2010-8788

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.
Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор А. Исмаилов томонидан саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

МАНЗИЛИМИЗ:
100000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи муҳаррир — М. Каримова.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41. ЎзА якуни — 21.10 Топширилди — 01.00 1 2 3 4 5 6